

ÎN ACEST NUMĂR:

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Ion
Luca
Caragiale

**50 DE ANI
DE NEMURIRE**

(pag. 6-7)

**Veac
nou**

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

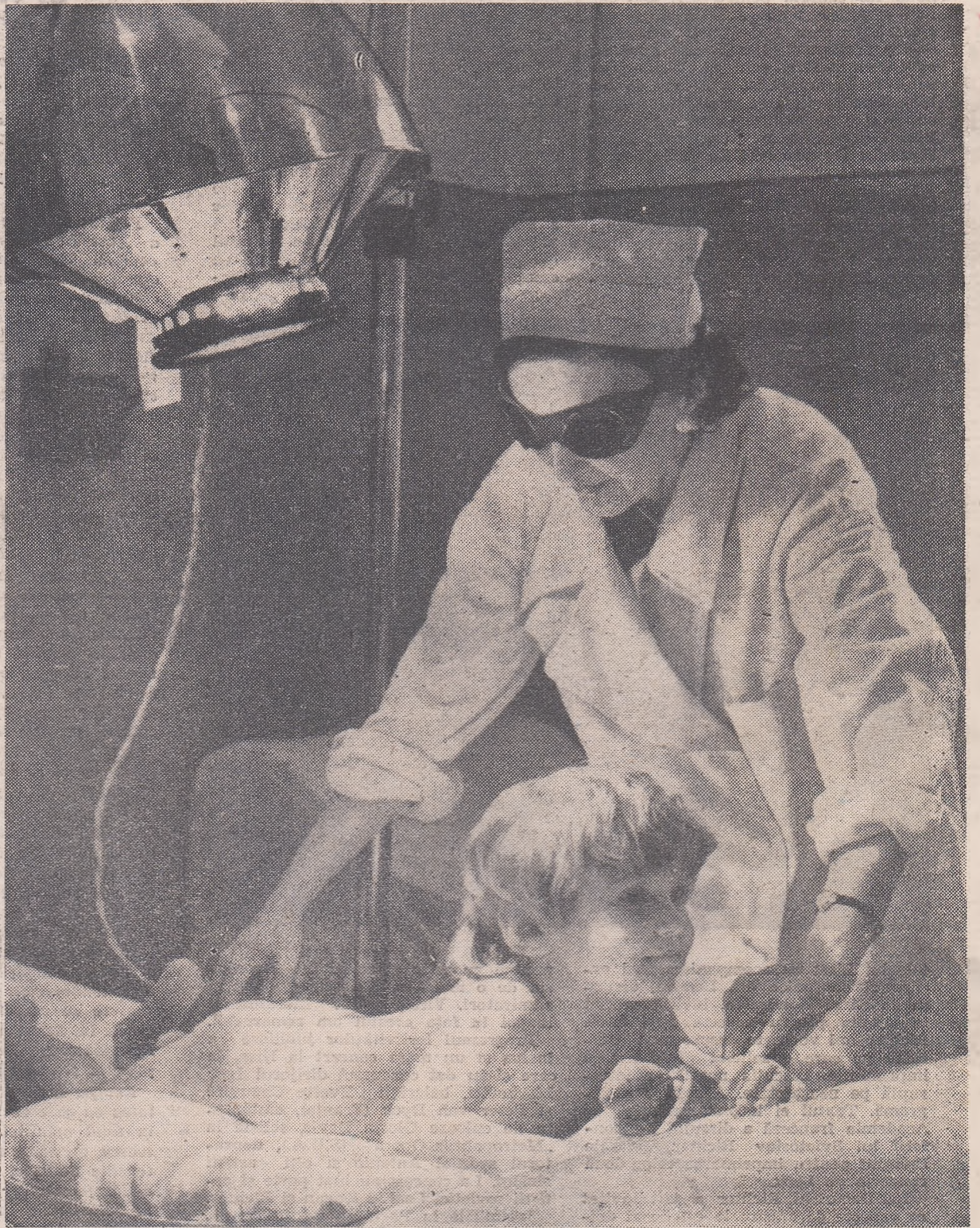
**Premize
pentru o
recoltă bogată**

de DAVID DAVIDESCU
(pag. 3)

**GHERMAN TITOV:
În vizită
la americani**

(pag. 4)

In noua policlinică pentru copii din Kazan

ANUL XVIII

22 (898)

1 iunie 1962

12 PAGINI, 1 LEU

405 ZILE ÎN ANTARCTICA

Articol scris special pentru „Veac nou”

de L. D. DOLGUȘIN

(pag. 8)

Itinerariul ultimelor turnee peste hotare ale lui Sviatoslav Richter (cu o durată de aproape cinci luni) a fost neobișnuit de cuprinzător: Anglia, România, Ungaria, Franța. Și a fost încă un turneu triumfal al lui Richter (la cîtva timp după cel din Finlanda și America de Nord).

Turneul lui Richter în Europa

La Londra, concertele lui Richter au avut loc în cele mai mari săli — Festival-Hall și Albert-Hall. Richter vorbește cu foarte multă căldură despre publicul englez, care a umplut pînă la refuz sălile.

Unul dintre momentele memorabile de la Londra este legat de vizita sa la vestitul violonist Yehudi Menuhin, care și-a stabilit domiciliul în Anglia. Ei și-au petrecut seara făcînd muzică și anume cîntînd sonate pentru vioară și pian de Brahms.

O amintire deosebit de plăcută păstrează pianistul sovietic de la întîlnirea lui cu compozitorul englez Benjamin Britten. Benjamin Britten i-a împărtășit lui Richter planurile sale de creație, i-a relatat mai ales despre noua lui cantată pentru cor, trei soliști (soprană, tenor și bariton) și orchestră pe care a dedicat-o prieteniei dintre popoarele lumii. „Și oare nu este semnificativ, exclamă Richter, că acest artist progresist a invitat ca soliști pentru viitoarea premieră a lucrării sale pe cîntăreața sovietică Galina Vișnevskaja, pe englezul Peter Pierce și pe germanul Dietrich Fischer — Diskau?...”

Pe biroul lui Richter atrag atenția imprimările făcute la Londra. Una dintre ele cuprinde cele două concerte ale lui Liszt, cealaltă, Sonata lui Beethoven nr. 17 și o „Fantezie” de Schumann, Pianistul a interpretat con-

Impărtășindu-mi impresiile sale de „auditor” la Festivalul de la București, Richter vorbește în mod elogios despre concertul pentru pian de Valentin Gheorghiu (România) în interpretarea autorului.

Înainte călătoriei în Franța, Richter a dat un concert la Budapesta, la Festivalul Liszt-Bartok.

Și, iată, ultimul popas al turneului: Franța. Richter s-a pregătit pentru concerte în subsolul special al sălii „Gavot” unde își are sediul „tot ceea ce este legat de domeniul pianului”. Concertul a avut loc în palatul Chailot. Parizienii au ascultat piese de Haydn, Schubert, Schumann, Chopin, Brahms, Debussy, Scriabin, Prokofiev. (Unul din aceste concerte a fost imprimat pe discuri de firma „Chants du Monde”. Aceași firmă a imprimat în interpretarea lui Richter și un disc consacrat în întregime lui Schubert).

Concertele și pregătirea lor i-au solicitat pianistului foarte mult timp. Cu toate acestea el a avut posibilitatea să cunoască Parisul.

Călătoria lui Richter în Franța a coincis cu importantul eveniment al sărbătoririi lui Pablo Picasso. Festivitatea a avut loc în sudul țării, unde locuiește pictorul. Primind invitația de a participa la festivitate, Richter a plecat pentru cîteva zile pe țărmul Mediteranei. Richter își amintește cu emoție clipa cînd a apărut Picasso im-

tele lui Liszt cu acompaniamentul orchestrei simfonice din Londra, dirijată de Kirill Kondrașin, invitat special în Anglia pentru această imprimare. Richter îmi vorbește despre munca dificilă pe care o solicită întotdeauna imprimările. Discuția noastră e întreruptă pe neașteptate. A sosit o telegramă. Textul ei laconic vestește că Academia franceză a discului i-a conferit lui Sviatoslav Richter „Marele Premiu” pentru imprimarea celor două concerte de Liszt.

La București Richter a fost invitat ca oaspete de onoare la cel de al doilea Festival „George Enescu”. Pînă la deschiderea Festivalului, el s-a odihnit pe litoralul Mării Negre, în stațiunea Eforie. „Sînt nespus de recunoscător prietenilor romîni, spune Sviatoslav Richter, pentru că mi-au pus la dispoziție condiții ideale de odihnă”.

preună cu soția și copiii lui, înconjurat de o mare mulțime de prieteni și admiratori. Vîrsta a dat literalmente înapoi în fața acestui om remarcabil.

Programul festivităților jubiliare a inclus și un mare concert la Nisa, la care și-au dat concursul dirijorul Igor Markevici, balerina Yvette Chauviré și Peter van Dyck (Franța), cîntăreața de culoare Gloria Davis, solistă la „Metropolitan-Opera” (S.U.A.), dansatorul spaniol Antonio și alți artiști străini. La concert au luat parte și artiștii sovietici Leonid Kogan și Richter.

Întîlnirile la Paris cu vestiții muzicieni Margueritte Long, Pierre Fournier, Van Cliburn, i-au prilejuit pianistului sovietic multe clipe plăcute. Margueritte Long i-a dăruit ca amintire studiul ei consacrat lui Claude Debussy.

M. Teroganian

Acum cîteva zile, la Florența, Sviatoslav Richter a obținut un mare și triumfal succes. Recitalul său a fost punctul culminant al celebrului festival muzical internațional „Maiul florentin”, „Niciodată în analele festivalului, scriu ziarele italiene, nu a existat un artist care să fie aplaudat cu atîta entuziasm. Cele trei bisuri date au fost insuficiente pentru dorința publicului de a-l mai asculta încă și încă pe Richter”.

La 13 și 14 iunie, marele pianist sovietic va concerta din nou la București.

In rolul Tatiane din „Evgheni Oneghin” de Ceaikovski

TEODORA LUCACIU:

Artistă emerită

Reîntîlnire cu publicul sovietic

CĂLDURĂ... SIBERIANĂ

Sînt evenimente în viața unui artist care lasă impresii profunde și de neuit.

Recentul turneu în trei orașe din Uniunea Sovietică mi-a dat din nou posibilitatea să viu în contact cu oamenii sovietici — constructorii comunismului.

Prima localitate în care am cîntat a fost Novosibirsk, oraș în plină construcție, cu un frumos local de operă și cîntăreți valoroși, printre care unii s-au afirmat în ultimii ani la diverse concursuri internaționale. Am reîntîlnit aici pe talentatul bas Alexei Levițki, interpretul lui Gremmin din „Evgheni Oneghin”, laureat al concursului internațional al tinerilor cîntăreți de operă de la Sofia.

În localul opereii acestui oraș am cîntat în „Oneghin”, „Faust”, „Carmen”. Am întîlnit aici un public sensibil, îndrăgostit de muzică, entuziast și exigent, care m-a primit cu multă căldură și mi-a apreciat interpretarea rolurilor.

Am fost extrem de plăcut impresionată vizitînd secția de documentare a opereii, unde am descoperit un adevărat compartiment consacrat artiștilor romîni care au întreprins turnee în acest oraș: fotografii din timpul spectacolelor, cronici decupate din ziare, afișe pe care spectatorii (printre care și colhoznici) și-au însemnat impresiile despre spectacolele și recitalurile cîntăreților noștri.

Impresionant pentru mine a fost recitalul de lieduri pe care l-am susținut în sala de concert a orașului Academicienilor situat la 60 km de Novosibirsk. În această cetate a științei își are reședința Centrul siberian al Academiei de Științe a U.R.S.S. Capacitatea de 1.500 locuri a sălii era depășită de mulțimea iubitorilor muzicii veniți din laboratoarele de cercetări să asculte liedurile lui Schumann, Debussy, Glier, Rahmaninov, Enescu, Brediceanu precum și arii din opere.

Emoția creată în sală, spontaneitatea cu care acești oameni au dorit în toiul aplauzelor să mă răsplătească oferindu-mi buchete din ortensiile delicate, rupte din glastrele de la fereastră, faptul că a trebuit la insistențele din sală să cînt, acompaniîndu-mă singură la pian — din lipsa partiturii — romanța „L'ombra nucului bătrîn”, a transformat acest spectacol într-un adevărat miting al prieteniei acestor oameni sovietici față de poporul român, față de muzica și interpretii săi.

La Leningrad, oraș pe care-l revedeam după cîțiva ani, am avut cinstea de a fi invitată să cînt la concertul festiv consacrat aniversării lui V. I. Lenin, alături de cele mai valoroase forțe muzicale locale.

După interpretarea ariei lui Mimi din „Boema” — la cererea celor prezenți — mi s-a propus un spectacol suplimentar cu „Oneghin”.

Mai departe, la Lvov, oraș cu vechi tradiții culturale și cu un public foarte exigent, în afara unui recital dat împreună cu tînărul și inzeștratul lor tenor Babii, am cîntat în „Boema” și „Paiate”. Străduința mea de a da o interpretare de înaltă calitate a fost răsplătită din plin de către public care, la sfîrșitul spectacolului, mi-a presărat scena cu flori și ramuri verzi aruncate din sală. Încercam și de astă dată mulțumirea sinceră a artistului care a plăcut celor veniți să-l asculte și care a dus solia muzicii patriei sale peste hotare.

Reîntoarsă la Leningrad, am interpretat rolul Tatiane în opera „Evgheni Oneghin”. Am fost mulțumită că am realizat un spectacol de calitate, fiind chemată la sfîrșitul spectacolului de șapte ori la rampă.

Au venit pe scenă compozitorul Sorokin, directorul teatrului de operă „Kirov” și regizorul spectacolului, R. Tihomirov, care este și realizatorul filmului „Evgheni Oneghin” prezentat și la noi. Am fost foarte impresionată ascultînd aprecierea regizorului Tihomirov cu privire la interpretarea pe care am dat-o Tatiane.

Am discutat foarte mult despre opera romînească, mai ales despre „Oedip” al lui Enescu, pe care colectivul teatrului „Kirov” intenționează să-l pună în scenă. La teatrul „Kirov” am stat de asemeni de vorbă cu balerini și profesori ai Școlii coregrafice „Vaganova” unde au studiat mulți din tinerii noștri dansatori și am avut bucuria să aud numai cuvinte de laudă despre balerina noastră.

Cele cîteva zile petrecute la Leningrad mi-au oferit prilejul să colind mult prin acest oraș al artei. Valoarea neprețuită a capodoperelor aflate în muzeul Ermitajului, „rumuseștea lor, jocurile de apă ale celor 100 de fontini de la Petroavoret, priveștiștea unică a Golfului Finic mi-au prilejuit clipe de neuitat.

Am văzut baletul „Spartakus” — realizare magistrală în montarea regizorului Iakobson. O impresie deosebită mi-a lăsat și montarea spectacolului „Faust”, unde realul se imbină cu elemente fantastic care uluiesc spectatorul. De asemeni, la Moscova am trăit momente de profundă emoție artistică asistînd la spectacolul de balet „Gisele” cu Mariațimova și Iuri Jdanov.

Dar cea mai cuprinzătoare imagine despre realitatea sovietică, asupra înfăptuirilor mărețe ale omului sovietic mi-a oferit-o participarea la parada militară și demonstrația oamenilor muncii din Piața Roșie, în ziua de 1 Mai. Am asistat la o demonstrație grandioasă, copleșitoare, care a vădit puterea, hărnicia, dorința de pace a poporului sovietic însușit de idealul măreț al înfăptuirii comunismului.

Premize pentru o recoltă bogată

Lucrările agricole de primăvară sînt pe sfîrșite pe întreg cuprinsul Uniunii Sovietice. În ultimele zile, ziarul a publicat informații ample asupra desfășurării actualei campanii de lucrări în regiunile pămînturilor desțelenite. Campanie remarcabilă și pentru că este a zecea la număr de cînd a început punerea în valoare a pămînturilor înțelenite și virgine, dar și pentru alte motive.

Ca și în restul Uniunii Sovietice și în regiunile pămînturilor desțelenite, lucrările agricole de primăvară, puse sub semnul îndeplinirii hotărîrilor Congresului al XXII-lea al P.C.U.S. și al Plenarei C. C. al P.C.U.S. din martie 1962, au prilejuit, pe de o parte, organizarea unui efort de intensificare a agriculturii sovietice, iar, pe de altă parte, o mai bună îndrumare și conducere a marilor unități agricole — colhozurile și sovhozurile.

În felul acesta s-a parcurs o primă etapă — și o etapă importantă — pe calea aplicării Programului P.C.U.S. de creare a belșugului de produse agricole.

După cum se știe, Programul P.C.U.S. prevede sporirea producției agricole în viitorii 10 ani de circa 2,5 ori, iar pînă în 1980 — de 3,5 ori. Este evident că îndeplinirea unor sarcini de asemenea amploare cere un nou și viguros efort, cere abordarea problemelor producției agricole într-un spirit deosebit, cere folosirea intensă a tuturor rezervelor existente.

Cea mai importantă dintre aceste rezerve este pămîntul. De felul cum este folosit pămîntul, de structura culturilor, de îngrijirea lor, depinde în cea mai mare măsură nivelul producției agricole. Un mare efort a fost întreprins chiar din primăvara acestui an pentru a reda unor culturi intensive zecile de

milioane de hectare lăsate în prloagă sau cultivate cu ierburi în anii trecuți. După calculele făcute, chiar în 1962 în Uniunea Sovietică vor putea fi redăte unei folosințe mai raționale, unor culturi mai eficiente, 22 milioane de hectare. Se înțelege, aceasta nu este o treabă ușoară: se mărește mult volumul lucrărilor, se cere un efort mult mai mare cultivatorilor și mecanizatorilor. Multe colhozuri vor trece la cultura plantelor prășitoare — noi pentru ele — și vor executa munci de îngrijire mai complicate.

Dar înfăptuirea indicației Programului P.C.U.S. asupra intensificării ca principală cale pentru obținerea unui nou avînt al agriculturii sovietice nu se reduce doar la îmbunătățirea structurii culturilor. Intensificarea agriculturii mai presupune și sporirea înzestrării tehnice a ei, introducerea în toate colhozurile și sovhozurile a unor metode de cultivare care să ducă la o sporire simțitoare a randamentelor la hectar, cu cît mai puține cheltuieli de muncă și de mijloace materiale.

ținute chiar în următorii 2—3 ani. Se vor mări deci capacitățile de producție existente ale actualelor uzine de tractoare și de mașini agricole și se va trece la construirea a cel puțin trei noi uzine puternice.

O altă latură a efortului îndreptat spre intensificarea agriculturii o reprezintă lărgirea producției de îngrășăminte minerale și de mijloace tehnice de combatere a dăunătorilor. Producția de îngrășăminte este prevăzută să atingă în scurt timp peste 120 milioane de tone anual.

În general, investițiile destinate agriculturii în 1962 cresc cu 25 la sută față de anul trecut. Acest ajutor sporit acordat agriculturii de către statul sovietic va juca un rol considerabil în dezvoltarea forțelor ei productive.

Folosirea eficientă a mijloacelor consacrate agriculturii și mobilizarea rezervelor existente depinde în primul rînd de cei ce lucrează în domeniul producției agricole. Viața însăși a adus pe primul plan problema conducerii și îndrumării activității productive a col-

'Agregatul din fotografie stropește zilnic pînă la 20 de hectare de teren cultivat cu legume

Iată de ce, în același timp cu problema îmbunătățirii structurii culturilor, se ridică și problema sporirii mijloacelor tehnice puse la dispoziția agriculturii sovietice. Desigur, agricultura sovietică dispune și acum de un important parc de mașini de tot felul. Încă în 1962, vor fi puse la dispoziția colhozurilor și sovhozurilor 216.000 tractoare, adică cu 38 la sută mai mult ca în 1960, peste 100.000 camioane, sau de 1,5 ori mai mult ca în 1960 etc. Totuși, în cursul Plenarei din martie a C. C. al P.C.U.S. s-a arătat că pentru a se putea realiza sarcinile prevăzute în domeniul producției agricole de Programul P.C.U.S., numărul tractoarelor va trebui să crească de 2,3 ori, al combinelor de recoltat de zahăr de 3 ori, al combinelor de recoltat sfeclă de zahăr de 7 ori etc. După cum a arătat N. S. Hrușciov, rezultate cît mai însemnate în această direcție vor trebui ob-

ținute și sovhozurilor, dovedind necesitatea creării unor organe care să se ocupe de planificare și care să influențeze organizarea producției. Fără, unul din instrumentele cele mai importante ale acestor organe este aplicarea și mai hotărîtă a principiului leninist al cointeresării materiale a celor ce muncesc în agricultură.

Însemnătatea ce se acordă muncii organizatorice în strînsă legătură cu practica, cu viața, cu posibilitățile, dorințele și năzuințele oamenilor, rezultă și din felul cum au pornit la lucru noile organe de conducere a agriculturii. Aceste organe au de dat o adevărată „bătălie în marș”. Schimbînd fundamental stîlul conducerii, ele trebuie să pătrundă în viața colhozurilor și sovhozurilor, să îndrepte dezvoltarea fiecărei mari gospodării agricole socialiste în direcția folosirii eficiente a mijloacelor de producție, în direcția întinerii culturilor celor mai prețioase. Create pe baza principiului teritorial, noile organe de conducere în care vor fi atrași cei mai buni specialiști, sînt menite să arate că la întrebarea pusă de N. S. Hrușciov — „Puteți întregi producția agricolă?” — răspunsul este un categoric: da!

David Davidescu

Membru în Comitetul Executiv al Consiliului Superior al Agriculturii.

Caleidoscop

● Pavilionul „Tinerii naturaliști” de la Expoziția realizărilor economice naționale a U.R.S.S. prezintă vizitatorilor exponate interesante realizate de elevii sovietici. De mult succes se bucură expoziția Palatului pionierilor din Kursk. Elevii de la Kursk au proiectat și construit automobile pe care mai apoi au învățat să le și conducă. În ultimii doi ani, ei au construit cinci scutere și trei automobile. Mașinile au trecut toate examenele cuvenite. Elevii le folosesc pentru excursii.

Elevii din Moscova privesc

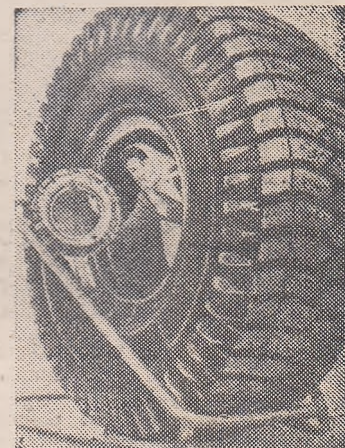
cu interes automobilul „Sputnik” construit de pionierii din Kursk.

● La gospodăria experimentală a Institutului pentru mecanizarea și electrificarea agriculturii din R.S.S. Lituaniană a fost utilizată o crescătorie de porci mecanizată în care un singur om îngrijește 1.000 de animale.

● Anul trecut s-a încheiat procesul de elaborare a hărților tehnologice zonale de lucrare și recoltare a principalelor culturi agricole. Pe baza lor se alcătuiesc sisteme corespunzătoare de mașini. Ele vor contribui la ridicarea nivelului de mecanizare a agriculturii sovietice.

● Volumul transporturilor de mărfuri pe căile ferate sovietice a crescut în 1961 față de 1955 cu 596 miliarde tone-kilometri sau, exprimat în procente, cu 61 la sută. Transportul de pasageri a crescut și el cu 25 la sută.

● În comparație cu acest cauciuc, cele obișnuite par pitice. Diametrul lui exterior este de peste doi metri și cântărește 850 de kg. Cauciucul gigantic a fost fabricat la o uzină din Voronej. Suportă o greutate de 15 tone și este destinat auto-tractoarelor care vor lucra pe

șantierele de construcții, în transport precum și în alte ramuri ale economiei naționale.

● De mulți ani construcția de mașini sovietice se dezvoltă considerabil mai rapid decît alte ramuri ale industriei. În 1961 producția industriei constructoare de mașini și de prelucrare a metalelor a crescut în comparație cu nivelul anului 1913 de aproape 350 de ori, în timp ce producția industriei grele în ansamblu a crescut de 114 ori.

ORIZONT

Scrisori către o revistă

Scrisori și iar scrisori. Sosesc zilnic, în număr mare la redacție. Vin din toate colțurile țării. Din orașe și sate, din așezări muncitorești... Le trimit oameni de vîrste și profesii diferite. Le scriu muncitori și colhoznici, activiști de partid și lucrători științifici, directori de întreprinderi și contabili, economiști și planificatori.

Problemele pe care economia U.R.S.S. le are de rezolvat în etapa actuală preocupă cele mai largi pături ale societății sovietice. Este un fapt pe care încă o dată îl confirmă interesul manifestat de cititorii față de publicația săptămînală „Ekonomičeskaja gazeta”. Revista are numeroși cititori și foarte mulți dintre aceștia îi scriu.

Despre ce scriu? Despre multe. Cer indicații precise în legătură cu perfecționarea planificării și introducerea tehnicii noi, cu îmbunătățirea activității sovharhozurilor și creșterea productivității muncii, etc., etc. Dar oricare ar fi problemele ridicate de autorii scrisorilor, din toate se desprind de același fir conducător: Programul P.C.U.S. Iată, de pildă, ce scrie economistul I. Laletin din Abakan: „Aș dori să găsesc în revistă mai multe corespondențe și articole semnate de economiști, contabili, revizori etc. Doresc, de asemenea, să cunosc cum își reorganizează ei munca în lumina hotărîrilor Congresului al XXII-lea al P.C.U.S., cum studiază problemele de economie, cum caută și descoperă rezerve noi”.

Dobîndirea în interesul societății a unor rezultate maxime cu cheltuieli minime a devenit o lege neîrămutată a construcției economice din U.R.S.S. Această idee cucerește conștiința a milioane și milioane de oameni sovietici. Foarte multe din scrisorile primite de „Ekonomičeskaja gazeta” indică soluții noi pentru această problemă. Muncitorii R. Snigheva din Petrozavodsk, arhitectul S. Kozlov din Sverdlovsk și studentul D. Moskalenko din Moscova scriu despre munca îndrîjnită depusă de ei în vederea creării și introducerii tehnicii noi.

Redacția primește nenumărate scrisori și de la constructorii de mașini, lucrători științifici și proiectanți. Aceștia vorbesc despre bătălia pentru ca mașinile sovietice să fie cele mai bune din lume. „Am dori să găsim și pe viitor în revistă informații despre birourile noastre de construcții, despre planurile lor de creație, despre greutățile și hotărîrile luate pe linia traducerii în viață a planurilor de creare a bazei tehnice-materiale a comunismului”.

Din noianul de corespondențe se desprinde preocuparea oamenilor sovietici și pentru o altă problemă de mare însemnătate a economiei: propagarea experienței înaintate. Cititorii roagă redacția să publice date economice comparative referitoare la mai multe întreprinderi care lucrează în condiții asemănătoare.

Sînt numai cîteva exemple, dar ele au darul să ne ofere o imagine a interesului unor mase foarte largi pentru problemele dezvoltării economiei sovietice.

S. Scurtu

GHERMAN

TITOV:

În vizită la americani

America m-a atras din copilărie. Îmi amintesc și acum de povestirea lui Cehov „Băieții”, pe care am citit-o la vârsta de zece ani și unde e vorba despre niște liceeni din primele clase care vroiau să fugă în America. Pe vremea aceea, băieții ruși, care citiseră romanele lui Mayne Reid, visau la îndepărtatele preeri și pampasuri americane. Acum însă americanii Tom Sawyer și Huckleberry Finn visează să vadă Uniunea Sovietică.

Încă de pe atunci, sau poate ceva mai târziu, am învățat la școală „Cin-tecul lui Hyawatha”, capodopera lui Longfellow. În timpul liber, citeam cu nesaț pasionantele cărți ale lui Fenimore Cooper și Harriett Beecher Stowe. Ca aviator, am citit versurile lui Whitman și operele lui Theodore Dreiser. M-a bucurat faptul că marile prozatori americani erau comunist. Mi-au plăcut Hemingway și Steinbeck. Dar m-a interesat nu numai literatura, ci și muzica lui Gershwin, filmele americane, tablourile lui Kent și concertele pianistului Cliburn.

Am aflat multe despre S.U.A. din cuvântările lui N. S. Hrușciiov care

Glenn, precum și cu Scott Carpenter care la 17 mai urma să zboare în Cosmos¹⁾.

Pământul e prea mic pentru războaie...

Pe pista de beton a aerodromului Idlewild, din New York, orbiți de luminile aparatelor de fotografiat ale unei armate întregi de reporteri ne-am pomenit, soția mea și cu mine, înconjurați de numeroși prieteni.

La 1 mai, am acordat un interviu unui corespondent al companiei de televiziune „Columbia Broadcasting System”. Cu acest prilej, am arătat că în prezent tehnica se dezvoltă ea însăși cu o viteză cosmică și că cu cât vor participa mai multe țări la rezolvarea problemei cosmice, cu atât mai repede va fi ea soluționată.

Am fost întrebat în ce domenii ale științei spațiului ar putea colabora Statele Unite și Uniunea Sovietică? Am arătat că la această întrebare a dat un răspuns complet Nikita Sergheevici Hrușciiov, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., în mesajul adresat președintelui S. U. A., John Kennedy.

— Am putea colabora în trimiterea de expediții spre Marte — am declarat eu. Pilotul navei ar putea fi un cosmonaut sovietic, iar ministrul de Externe, care să stabilească relații diplomatice cu marșienii, ar putea fi un diplomat american...

Corespondentul s-a interesat de posibilitatea unor viitoare zboruri în comun ale cosmonauților americani și sovietici. Am răspuns că totul va depinde de rapiditatea cu care țările noastre vor ajunge la un acord în principalele probleme de importanță vitală, și în primul rând, în problema dezarmării.

Am amintit că m-am convins personal cât de mică este planeta noastră dacă ea poate fi înconjurată într-o oră și jumătate:

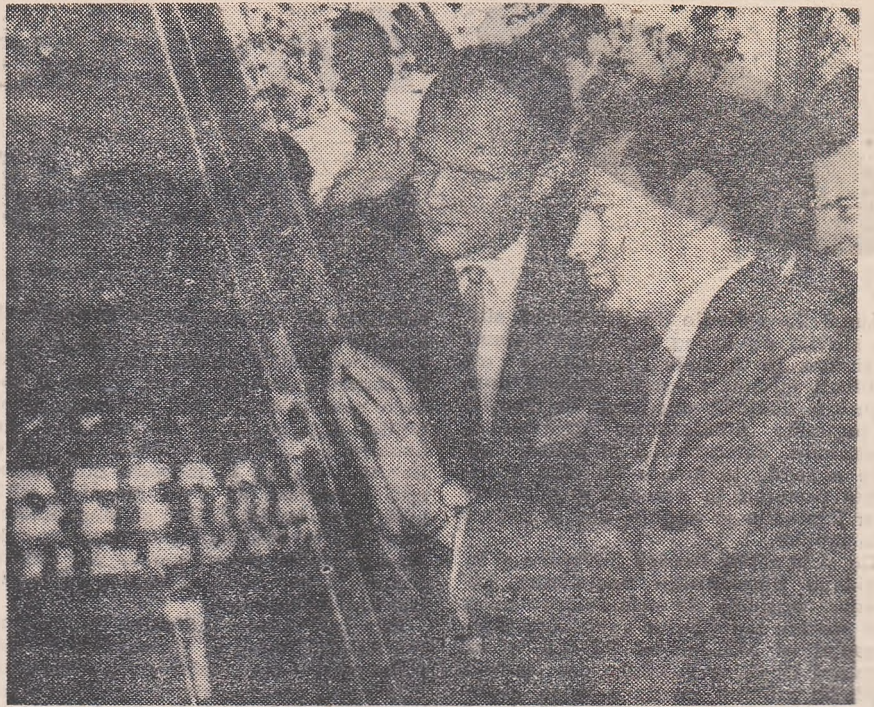
— Diplomații belicoși, care se pronunță împotriva dezarmării, ar trebui trimiși în Cosmos, ca să se convingă cu proprii lor ochi că pe Pământ este prea puțin loc pentru certuri și încăierări.

La întrebarea absurdă dacă rușii vor război am răspuns că în țara noastră se înfăptuiește Programul grandios de construire a comunismului și că e cu neputință să crezi și totodată să te pregătești să distrugi.

După interviul acordat societății de televiziune, am vizitat împreună cu soția mea muzeul de arte plastice „Metropolitan Museum of Art”.

Aici am fost înconjurați de un grup

¹⁾ Zborul lui Carpenter s-a efectuat la 24 mai a.c. (N.R.).

Cosmonauții stau de vorbă: Gherman Titov și John Glenn

de elevi entuziaști care semănau cu pionierii noștri. Cu toții și-au exprimat dorința să devină cosmonauți. Multora dintre ei le-am dăruit insigne cu nava „Vostok-2”.

La clubul „Overseas Press” am vorbit în fața reprezentanților celor mai mari ziare americane și străine.

Soția mea s-a amuzat mult când a citit a doua zi în „New York Herald Tribune” că „la conferința de presă, Titov a dovedit că este capabil să ducă o discuție tot așa de bine cum a dirijat nava în spațiul cosmic”.

La New York, am vizitat sediul Organizației Națiunilor Unite unde a avut loc o întâlnire cordială cu șefii Misuniilor țărilor membre ale Comitetului internațional pentru cercetarea spațiului cosmic și cu alte persoane oficiale. Toți au manifestat un viu interes față de realizările științei sovietice în domeniul Cosmosului.

Prima călătorie sovieto-americană în Cosmos!

La 2 mai, la amiază, am aterizat cu un „IL-18” pe aeroportul național din Washington. Un grup de elevi ne-a oferit buchete de trandafiri roșii. Și în capitala americană prima întâlnire am avut-o, bine înțeles, cu ziariștii.

La 3 mai, m-am întâlnit cu cosmonautul John Glenn. Înalt, calm și modest, mi-a făcut de la început o impresie bună.

Am găsit repede un limbaj comun și ne-am înțeles de la primul cuvânt. Am vizitat împreună orașul: monumentul lui Abraham Lincoln, apoi monumentul lui George Washington, o operă de artă originală în formă de obelisc care se înalță spre cer. Din punctul cel mai înalt, care atinge 175 de metri, se vede întregul oraș.

În timp ce urcam cu liftul spre vîrf, i-am spus în glumă lui Glenn:

— Este prima călătorie sovieto-americană în Cosmos.

Apoi, împreună cu John Glenn și urmași de o escortă de onoare formată din motocicliști, ne-am îndreptat spre Casa Albă unde ne-am întâlnit cu John Kennedy, președintele S.U.A.

— Maior Titov, a spus J. Kennedy, strîngîndu-mi cu putere mîna, alături de întregul popor american, sint foarte bucuroși să vă salut în Statele Unite. Sint entuziasmat de fapta dv. eroică.

Convorbirea a durat zece minute. Apoi, direct de la Casa Albă, am plecat în grabă la ședința Comitetului internațional pentru cercetarea spațiului cosmic. Cuvîntarea savantului sovietic V. V. Parin a produs o puternică impresie și a fost de multe ori întreruptă de aplauze.

Văzîndu-ne împreună cu Glenn, unul dintre participanții la sesiune a rostit:

— Iată simbolul colaborării!

Iar altcineva a remarcat:

— Cosmosul îi unește pe oameni.

La care un altul a adăugat cu mîhnire în glas:

— Iar Pământul îi dezbină.

Mie îmi stătea pe limbă să spun că nu Pământul e de vină, ci numai cîțiva oameni care trăiesc pe el.

La sesiune am prezentat un referat, am vorbit despre zborul lui I. Gagarin și al meu, am citat cîteva cifre caracterizînd puterea rachetelor

purtătoare sovietice, cifre care i-au uluit pe participanți.

Mi-am încheiat expunerea cu cîteva cuvînte care, după părerea mea, exprimă gîndurile și aspirațiile întregului popor sovietic:

— Ca cetățean al U.R.S.S., țara păcii, adresez un apel în vederea unirii eforturilor tuturor savanților și tuturor popoarelor, în vederea folosirii ultimelor realizări ale științei și tehnicii, pentru cunoașterea tainelor Universului, pentru binele omenirii.

Acasă la John Glenn

La această ședință, a luat cuvîntul și colonelul Glenn. Apoi, el ne-a invitat la Arlington să-i vizităm casa și să-i cunoaștem familia. La Glenn acasă, se aflau generalul-locotenent N. F. Kamanin, care venise împreună cu noi în S.U.A., și Alan Shepard cu soția. Glenn are o familie admirabilă. Tamara s-a împrietenit repede cu soția lui, Ann. Am petrecut o zi plăcută.

La întrebarea mea cînd ar putea lansa Statele Unite o navă cosmică cu un om la bord care să zboare douăzeci și patru de ore, Glenn a răspuns că, după părerea lui, acest lucru va avea loc probabil, la sfîrșitul anului. Din relatările lui, mi-am dat seama că cabina navei „Friendship-7”, la bordul căreia a zburat în Cosmos, este neîncăpătoare și incomodă pentru lucru.

I-am invitat pe John Glenn și Alan Shepard în Uniunea Sovietică. Cu toate că nu și-au dat în mod oficial consimțămîntul, ne-au spus că doresc foarte mult să ne viziteze țara.

Apoi am plecat la Seattle, cel mai mare port de pe țărmul Oceanului Pacific, după San-Francisco. Acolo am vizitat Expoziția internațională consacrată realizărilor în domeniul cuceririi Cosmosului, la care participă cincisprezece țări. În mijlocul unei săli imense, este instalat un glob uriaș, înconjurat de rețeaua deasupra orbitei tuturor sateliților artificiali ai pămîntului, lanșați pînă în prezent de S.U.A. și Uniunea Sovietică.

Am vizitat și San Francisco, unul din cele mai frumoase orașe din lume. Locuitorii lui ne-au întîmpinat cu multă căldură.

Această scurtă relatare despre S.U.A. ar fi incompletă dacă n-aș aminti de vizita făcută la bursa din New York, pe care americanii o numesc inima Wall Streetului. Privind agitația care domnea în sală, am exclamat fără voie:

— Dacă în Cosmos totul este limpede, aici nimic nu e clar.

Am străbătut sute de mile pe pămîntul Statelor Unite și n-am să uit niciodată zîmbetele sincere și strîngerile puternice de mîna ale americanilor simpli, care nutresc un sentiment de prietenie față de Uniunea Sovietică. Și m-am bucurat mult că ultima întâlnire, înainte de a părăsi S.U.A., a fost o entuziastă adunare ținută în arena „Saint Nicholas” din New York și organizată de Consiliul de prietenie americano-sovietică.

Cînd m-am întors acasă, am respirat aerul curat de primăvară și am spus tovarășilor care m-au întîmpinat:

— Oricît de bine organizată ar fi America, nu există pe pămînt o țară mai frumoasă decît scumpa, minunata noastră Patrie Sovietică!

Titov zîmbește: a văzut filmul lui Disney „Pilot spre Lună”.

cunoaște bine sufletul poporului american, toate laturile pozitive și negative ale economiei și politicii acestei țări, cel mai puternic stat din lumea capitalistă.

Încă de pe băncile școlii, m-au interesat mult viața și invențiile lui Thomas Edison, iar după zborul în Cosmos, am urmărit cu atenție succesele și insuccesele oamenilor de știință și cosmonauților americani.

Așa că, fiind invitat să particip la lucrările sesiunii de la Washington a Comitetului internațional pentru cercetarea spațiului cosmic, am acceptat bucuros și am început să mă pregătesc de călătorie. Doream să mă întâlnesc cu cosmonauții americani Alan Shepard, Virgil Grissom și John

S-a aprins „proiectorul comsomolist“

„Unde a luat ființă inițiativa, e greu de spus. Ea a izbucnit aproape spontan printre comsomoliștii citorva mari întreprinderi din Moscova, Leningrad și Kiev.

Cum s-a născut această inițiativa? Citind într-o dimineață ziarele, comsomoliștii aceia s-au oprit îndelung asupra discursului pe care-l rostise în ajun N. S. Hrușciov la Consfătuirea unională a lucrătorilor din transportul feroviar. În textul cuvântării era o frază, care le-a atras în special atenția: „Trebuie luminate permanent toate compartimentele producției cu proiectorul controlului comunist“.

Cuvintele acestea au găsit un larg ecou printre oamenii sovietici. În fond, ele exprimau ceea ce au gândit adesea muncitorii, inginerii.

— De un asemenea proiectoare avem nevoie...
— Îl vom avea. Va fi proiectorul nostru, al comsomoliștilor.

Discuții asemănătoare au avut loc în multe comitete de comsomol din uzine. În cadrul lor s-a născut zilele trecute una din cele mai vaste inițiatives comsomoliste: „proiectorul comsomolist“.

„Proiectoarele comsomoliste“ s-au organizat în detașamente pe uzine sau chiar pe secții în care intră cei mai buni tineri muncitori, ingineri și tehnicieni. În unele locuri, au intrat chiar întregi brigăzi ale muncii comuniste, reprezentanți ai conducerii întreprinderii, ba chiar și inginerul șef. Detașamentele au un stat major rațional și acestea, la rindul lor, sînt coordonate de statele majore orașenești sau regionale.

Firește, detașamentele sînt doar o formă organizatorică, în realitate „proiectoarele“ sînt aprinse de toți comsomoliștii, care au primit cu un deosebit entuziasm această inițiativă.

Ele sînt larg sprijinite de organizațiile de partid și de conducerile întreprinderilor. În unele uzine, cum ar fi, de pildă, uzina „Vladimir Ilici“ din Moscova, directorul a dat un ordin prin care obligă pe toți șefii secțiilor să acorde cel mai larg sprijin detașamentului. Recomandările acestuia, aprobate de direcție, capătă autoritatea unui ordin directorial.

„Proiectoarele comsomoliste“ își propun să scoată la lumină orice inițiativă folositoare și să infiereze tot ce e nefolositor, ce ține în loc pe cei ce se străduiesc să meargă înainte. Deviza lor este: „Rezervele — în slujba comunismului“.

În fond, rezerve se găsesc oriunde, și-au spus comsomoliștii. Ele se află în miile de întreprinderi gigantice ca și pe ogoarele nemărginite, pe șantiere, ca și acolo unde se întind nesfîrșitele panglici de oțel ale magistrelor feroviare. Peste tot există posibilități în stare să asigure îndeplinirea înainte de termen a septenalului. Totul e să le descoperim...

— Oare numai să le descoperim? La atîta s-ar reduce sarcina „proiectorului comsomolist“?

— Nu. Nu numai să le descoperim, ci și să le punem în valoare. Să facem astfel, încît aceste rezerve să intre deîndată în acțiune.

Și uriașul proiector, care are drept generator de energie entuziasmul nestăviluit al comsomoliștilor, a început să lumineze chiar din prima zi. Firește, începutul e ca orice început: sînt încă lucruri care trebuie elucidate. Prima întrebare pe care și-au pus-o comsomoliștii, a fost:

— Încotro anume vom îndrepta fasciculul nostru de rază?

Răspunsul l-au găsit toți ei:

— Pentru această întrebare nu există un răspuns universal valabil. Fiecare uzină, colhoz, șantier, fiecare unitate își are problemele ei specifice. Într-acolo să luminăm. De acolo să scoatem tot ce se poate scoate în materie de rezerve interne.

Și chiar așa au procedat încă din prima zi.

„Iată, uzina „Secera și ciocanul“ din Moscova. Comsomoliștii de aici, printre primii din țară, s-au gândit să aplice „proiectorul“ și cu acest prilej ei țiva specialiști au și calculat: dacă vom ține seama doar de principalele rezerve, uzina va obține anual o economie de 600.000 ruble. Chiar cu cîteva zile înainte, în uzina aceasta se ivise o altă inițiativă, care a pornit de la tînărul maistru Ivan Zubrev: de la fiecare mașină — maximum de producție. Dar mai sînt și alte obiective, care au intrat în primul plan de sarcini al „proiectorului comsomolist“ din uzină: să se închidă toate canalele de pierdere a metalului, a energiei electrice și a combustibilului; să se facă astfel, încît absolut fiecare muncitor să-și îndeplinească norma, iar pentru aceasta — fruntașii muncii comuniste îi vor ajuta personal pe cei rămași în urmă etc.

...Pe șantierul rafinării din Kremenciug (Ucraina), comsomoliștii au descoperit într-un loc un morman de cărămizi, de care nu se îngrijea nimeni. Pentru un asemenea șantier vast, cîteva sute sau chiar o mie de cărămizi cît erau acolo, nu reprezentau mare lucru. E drept, au arătat comsomoliștii, dar miile de ruble se compun din... sute de mii de kopeici. Ca să ajungi la economii mari, trebuie să aduni cu grijă fiecare kopeică.

„Uzinele „Kirov“ și „Svetlana“ din Leningrad. „Proiectorul comsomolist“ de aici și-a și îndreptat lumina spre acele puncte unde se cere urgentarea introducerii automatizării și mecanizării.

...Raionul Petriukovsk, regiunea Dnepropetrovsk, Comsomoliștii din colhozurile și sovhozurile de aici și-au creat și ei detașamentele lor. Prima și cea mai importantă direcție spre care s-a aprins „proiectorul“ este porumbul, controlul asupra cultivării acestei plante importante. Apoi: mai buna organizare a muncii pe schimburi a tractoriștilor, introducerea pe scară foarte largă a mecanizării în fermele zootehnice.

Știrea inițiativei s-a răspîndit cu iuțeala unei rachete cosmice în întreaga țară sovietică. Chiar și pentru secolul vitezei a fost un adevărat record viteza cu care s-a propagat vestea și cu care inițiativa a fost aplicată în viață.

Zilnic se formează noi detașamente ale „proiectorului comsomolist“. Ele au luat ființă pe șantierul centralei electrice de la Alma-Ata și la construcția „Magnitogorskului kazah“, care se ridică în Karaganda.

Peste tot s-au aprins „proiectoarele comsomoliste“. Luminînd din plin, ele au și început să pună în mișcare noi forțe, devenind astfel ajutoare de nădejde ale partidului.

Dan Lăzărescu

Exploatarea petrolieră de la Leninsk, cunoscută ca avînd cele mai bogate zăcămintele de petrol din Asia Centrală

HOMO HOMINI LUPUS? NU!

Prieten, tovarăș, frate

Omule, nu ești singur, sîntem alături de tine!

Cuvintele acestea nu i le-a spus nimeni direct desenatei Zoia Hohlova, dar ea le-a auzit, le-a simțit. Cum? Povestea este scurtă. Într-o zi, Zoia Hohlova s-a holărit să plece de acasă, renunțînd la o căsnicie nefericită. De mină cu cei doi gemeni — Serioja și Lionea — s-a oprit într-un oraș necunoscut, Armavir.

Un om singur? Nicidecum. Comitetul orășenesc de partid a sprijinit-o ajutînd-o să lucreze ca desenatoare la biroul de construcții al uzinei din Armavir. Sindicatul și direcția uzinei i-au repartizat apoi un apartament într-o casă nouă. Dar Zoia continua să rămînă retrasă, tăcută și tristă. Amintirea căsniciei ei îi stărsese parcă pentru totdeauna zîmbetul. Și aceasta au aflat-o încetul cu încetul și colegii de birou. „Astfel de răni se vindecă greu, își spuneau ei. Și apoi, de abia a venit. Se va obișnui!“

Zoia s-a îmbolnăvit grav și a fost internată în spital. Cei doi copii gemeni au rămas singuri acasă... Cîteva clipe doar. Pînă cînd două fete, colega de birou ale Zoiei — Svetlana Tal și Tamara Kucikina — au bătut la ușă. Copiii n-au lipsit de la grădiniță, nici în ziua aceea, nici în zilele următoare. De altfel, acasă nici nu se putea sta. Se aducea mobilă nouă — tot o inițiativă a colectivului.

Cît timp a fost Zoia bolnavă, colegii ei s-au ocupat neobosit de Serioja și Lionea. Gemenii au căpătat și costumase noi — darul întregului colectiv.

Iar Zoia... Zoia a învățat din nou să zîmbească.

Dacă vreun reporter străin ar fi curios să-i pună, de pildă, Svetlanei Tal, cîteva întrebări, interviul ar suna desigur așa:

Reporterul: — De ce ai făcut toate acestea?

Svetlana (mirată): — Nu era firesc așa? D-lă n-ai fi făcut la fel?

Reporterul (încurcat): — Totuși, Zoia Hohlova e un om străin, abia a venit în oraș, abia v-ați cunoscut.

Svetlana — Cu atît mai mult avea nevoie de noi...

De altfel, reporterul străin ar mai avea încă multe de aflat. De exemplu, despre Volodea.

Volodea își va lua la anul diploma de inginer. Desigur, nu-i nimic surprinzător, doar milioane de tineri ies de pe băncile facultăților, și cu diplomele în mînă se avîntă pe șantierele Uniunii Sovietice. Volodea este însă student și muncitor pe șantier. Cu ani în urmă ar fi părut de necrezut... Avea 12 ani cînd s-a îmbolnăvit grav în urma unui accident la picior. Locuia împreună cu mama sa într-o mică localitate din Ciukotka regiune nordică, cu climă aspră. Dar Volodea avea nevoie de alimentație specială. Și dintr-o dată, din toate părțile au început să sosească ouă proaspete, fructe aduse de țărîmurile Caucazului, păsări, ciocolată.

Bolnavul, supus la nenumărate intervenții chirurgicale (pentru a i se îndepărta mereu noile focare de infecție ce se iveau în oase), avea nevoie de tranșuzii de sînge. Odată, după o operație deosebit de grea, 17 persoane s-au prezentat oferindu-se să dea sînge pentru copilul bolnav; radiofonistul

Serghei Melnikov i-a donat sînge de trei ori într-o singură lună.

Operațiile repetate, îngrijirile deosebite, medicul adus cu avionul de la Magadan deveniseră însă neputincioși în fața virulenței procesului infecțios. Volodea trebuia dus la Moscova. Dar Moscova era la 11.000 km.! O singură șansă... poate... și aceea la 11.000 de km.! Iar clipele erau numărate. Drumul nu trebuia să dureze mai mult de 30 de ore.

Nici de data aceasta Volodea și mama lui n-au fost singuri.

Șeful direcției de transporturi maritime și aeriene „Sevmorpul“, tov. Burhanov, le-a pus la dispoziție un avion. Muncitorii au construit în grabă un pat suspendat cu saltele moi, adaptat la tractorul care trebuia să-l transporte pe Volodea la aeroport. 27 de ore mai tîrziu, avionul ateriza pe aeroportul din Moscova unde o mașină a spitalului „Botkin“ îl aștepta pe Volodea. Doctorița Anna Dmitrievna Savcenko, renumită specialistă în osteomielita hematogenă, a luat în primire cazul. Știința era sceptică, dar nu și omul sovietic! Anna Dmitrievna Savcenko a început bătălia pentru viață. Doi ani de tenacitate, de încredere, de voință. O operație după alta. Șocuri pe masa de operație! Și în sfîrșit, victoria! Volodea a fost salvat! Acum putea să învețe. Și Volodea a

învățat. Întîi la școala nr. 36 din Moscova. Pedagog îi era N. F. Blaguzin, unul dintre cei care înfruntaseră nu o dată moartea în Marele Război pentru Apărarea Patriei. Blaguzin nu și-a preocupat timpul, ajutîndu-l pe micul convalescent să-și facă lecțiile. La fel au procedat toți profesorii și colegii lui Volodea. Băiatul a terminat astfel cele 10 clase, fiind invalid de categoria I. Apoi, împreună cu mama sa, a plecat înapoi în Nord, și a devenit student la secția fără frecvență a institutului politehnic. Conform legii, studiază fără frecvență doar cei care muncesc în același timp. Volodea a cîștigat și el să muncească. În rînd cu ceilalți.

Astăzi Volodea este student și tehnician constructor. Peste un an va pîși pe șantier cu diploma de inginer.

Poate că n-am fi aflat niciodată această poveste, dacă mama lui Volodea n-ar fi trimis la ziarul „Izvestia“ o scrisoare deschisă, o scrisoare de mulțumire adresată colectivului spitalului „Botkin“ din Moscova și tuturor celor care în acești ani au fost alături de ea. Mulțumea pentru perseverența și dragostea cu care au luptat acești oameni „străini“ spre a-i salva copilul. Mulțumea omului sovietic — tovarăș, prieten și frate.

Isabella Jurist

ION LU 50 de

Vigoarea
satirei
și
incandescența
revoltei

Ion Luca Caragiale a trăit în epoca burgheză, după un etalon de morală care ne abandonă programul de lucru și nos acord cu feudalitatea și se numească „monstru” în epocă care avea înscrisă în ea tranzația și compromisiul. Idealismul devenise un act de ticăloșia, o monedă de schimb și o deplorabilă farsă: pentru că, în ra, presa acestei orinduri vestească mirșăvia printre care demagogia se aliase cu această lume, care primește pe păstra cu stinjenie, căci un inamic personal, care club, la calenea sau la bătălie sfârșit, pentru a-și ascunde înțelegerea se îngemăna cu o degradare înfățișări.

Statul burghezo-moșieresc nu țuă. întemeiată pe mișelii rații țepene, apăra enormul lucruri, cu forța aparatului diind orice înnoire, stimulând cetățenească, premiind la Caragiale a fost martor

De vorbă cu Sică Alexandrescu

In fața unor afișe...

Un afiș, altul și altul... De la Moscova, Helsinki, Paris... Artistul poporului, regizorul Sică Alexandrescu, le privește îndelung, în timp ce George Franga, conservatorul Muzeului Teatrului Național „I. L. Caragiale” îi dă amănunte cu privire la bogatul material ce va cuprinde expoziția „Caragiale și teatrul”, închinată comemorării a 50 de ani de la moartea marelui nostru scriitor.

— „O scrisoare pierdută” a străbătut lumea, spune plin de satisfacție regizorul Sică Alexandrescu, relevând în cite limbi sînt trecute pe afișele acelea de diferite dimensiuni și culori titlul celebrei comedii românești și numele autorului ei. Amintindu-și cu emoție de spectacolele prezentate de Teatrul Național din București peste hotare și de spectacolele realizate de

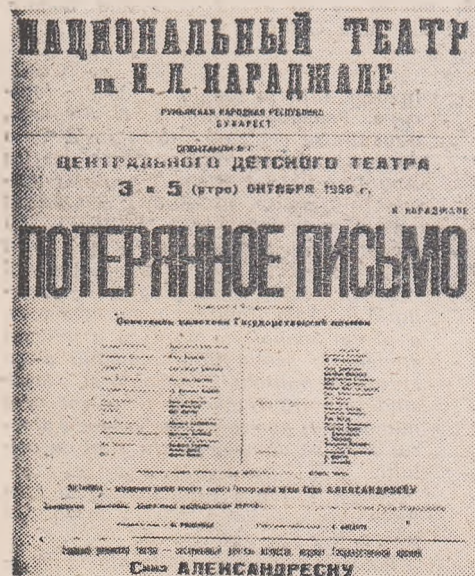
turile sovietice au fost printre cele dinții care s-au alăturat acțiunii de reconsiderare a lui Caragiale. Astfel, Teatrul de Satiră din Moscova a montat, în regia lui Plucek, cu mulți ani în urmă, „O scrisoare pierdută”, care apoi s-a jucat și pe alte scene sovietice, tipărindu-se de asemenea într-un elegant volum. Exemplul Moscovei a fost imitat în urmă de multe scene risipite pe glob. Preocuparea pe care oamenii de teatru sovietici o acordă operei lui Caragiale este permanentă. Cei mai de seamă critici literari și teatrali s-au ocupat și se ocupă de satira caragialească, subliniind valorile ei. Iar oameni de teatru de talia lui Zavadski și Tariov, conducătorii teatrelor „Mossoviet” și, respectiv, „Malii”, și-au exprimat dorința să înscrie în repertoriul teatrelor lor piesele lui Caragiale. Am fost invitat de Zavadski să pun în scenă „O scrisoare pierdută” și-am acceptat cu bucurie.

Maestrul Sică Alexandrescu ne-a povestit și despre convorbirile deosebit de interesante pe care le-au purtat artiștii sovietici și artiștii români, fie la Moscova, fie la București, pe marginea operei lui Caragiale. În ceea ce privește reprezentarea de către artiștii primei noastre scene a comediei „O scrisoare pierdută” la Moscova, întrebându-ne cu artistul poporului Sică Alexandrescu, am înțeles o dată mai mult că ecourile impunătorului succes nu s-au stins nici astăzi... Aprecierile artiștilor sovietici referitoare la valoarea piesei, la ținuta spectacolului și la interpretare, încălzesc inimile artiștilor noștri, dînd mereu avînt creațiilor lor... Ne-am notat unele dintre aceste aprecieri, consemnate în „Literaturnaia gazeta” de către regizorul Valentin Plucek: „Am văzut un teatru de o mare cultură și de serioase perspective, pentru care scena este o catedră, nu o arenă de amuzament gratuit”.

— Este tocmai ceea ce se desprinde limpede din satira lui Caragiale — puternica semnificație socială a operei sale, spune maestrul Sică Alexandrescu comentînd însemnările regizorului sovietic. Căci marele nostru scriitor a creat personaje tipice, prin care a biciuit întregul regim politic și climatul social ticăloșit în care el se înăbușea...

...Un afiș, altul și altul... De la Moscova, Helsinki, Paris. Pe drept cuvînt se poate spune că opera lui I. L. Caragiale a străbătut și va străbate lumea...

Sandru Naumescu

Afișul „Scrisorii pierdute”

artiști străini cu piesa marelui nostru clasic, regizorul Sică Alexandrescu a ținut să sublinieze:

— Ca în toate împrejurările importante ale vieții noastre teatrale, trebuie să ne aducem aminte și de astă dată că Uniunea Sovietică, marea noastră prietenă, ne-a ajutat. Unul din resorturile care au dat avînt răspîndirii operei lui Caragiale în lume a fost aprecierea oamenilor de teatru și scriitorilor sovietici acordată satirei caragialești. Scenele sovietice ca și edi-

cînd Trahanache se scrie

Importanța mondială a creației lui I. L. Caragiale cuprinde ca un capitol consistent și de adîncă semnificație ecoul operelor scriitorului român în rândurile cititorilor din Uniunea Sovietică.

Este vorba în primul rînd de familiarizarea cu scrierile marelui nostru clasic a unui public uriaș, pasionat de literatură adevărată, educat de tradiția literaturii lui naționale să înțeleagă și să guste operele de autentică valoare artistică. Este vorba de confruntarea creației scriitorului nostru cu lumea și literatura contemporană, reprezentată prin detașamentul progresist al realității socialiste și al literaturii realist-socialiste, de verificarea în acest mod a trîniciei operei lui Caragiale de-a lungul deceniilor.

Trebuie adăugat totodată că transpunerea scrierilor clasicului nostru în limba rusă înseamnă o poartă largă de acces pentru publicul cititor din U.R.S.S. și totodată puțința de comunicare și cu popoarele de alte limbi slave.

Înțelegerea și aprecierea operei lui Caragiale în U.R.S.S. este înlesnită și sprijinită de o serie de trăsături intrinsece de natură să facă multe din scrierile clasicului nostru ușor abordabile pentru cititorul familiarizat cu literatura rusă. Ar trebui să remarcăm în primul rînd că satira a fost un oaspete iubit de scriitorii ruși clasici și că ea și-a găsit demni reprezentanți și în literatura sovietică.

Am putea spune că I. L. Caragiale face parte din aceeași familie literară cu Gogol, Saltikov-Șcedrin, Cehov și că spiritul său caustic poate fi ușor gustat și apreciat de cei ce cunosc „Moșierii de altădată” și „Revizorul”, „Istoria unui oraș” și „Idilă contemporană” sau numeroasele istorii aparent vesele, dar în fond atît de triste, narate de Cehov. Orientarea profund realistă a creației lui Caragiale, spiritul său critic necrutător la adresa societății contemporane, a claselor exploatare, fac ca opera marelui nostru clasic să aibă neîndo-

ielnice afinități cu literatura secolului XIX. De altfel, dacă I. L. Caragiale vorbea cu multă admirație pre reprezentanții cei mai de seamă ai acestei literaturi (Turgheniev, Tolstoi în primul rînd) această din respectivele înrudiri literare de natură a îngădui comuniunile tuate între autorul „Scrisorii pierdute” și fenomenul literar rus. Și așa spune, fără a știrbi cu nimic autoritatea și autoritatea marelui nostru că o piesă ca „Năpasta” este cîntec într-un spirit adevădat amint al dramaturgiei ruse.

Prin aceste interferențe, apr

Publicul sovietic a primit cu entuziasm teatrul care-i poartă numele

contingențe literare se poate explica relativ timpuriul interes pe care Ion Luca Caragiale l-a stîrnit în Rusia. Teama multor altor confrăți români, cele traduceri rusești din scrierile lui au apărut încă la începutul v

CA CARAGIALE

ni de nemurire

in care
tionar, își
d un ruși
a ce avea
A fost o
de naștere
care liohe-
ntitate, iar
Tea era
lia? cultu-
să și tra-
eșartă, în
ritoasă. În
decăjile și
trasigență
licitul la
nd fără de
ciar, turpi-
d cele mai
reoaie, ob-
și pe abe-
stări de
esiv, repu-
răspundere
al acestel

societăți și întreaga sa operă este expresia unei conștiințe exasperate care simte obligația de a îndeplini, până la capăt și niciodată ostenit, un oficiu de țecarisaj moral și de revizuire radicală a valorilor, punind ordine în maidanul vieții publice.

Nicăieri nu se văd mai bine sentimentele din care s-a născut opera lui Caragiale, ca în piesa „O scrisoare pierdută”. În această piesă, totul se organizează ca într-un concurs de mișelii, dar ce-i mai grav este că această comedie amplă se consumă cu foarte mult liresc, că ea trece fără consecințe, fără urme în indiferența blazată a unei societăți, pentru care corupția reprezintă realitatea curentă și foarte familiară. Totul este măsluit în lumea pe care o acuză scriitorul, totul este pervertit, totul se face și se desfășoară la îndemnul și încurajarea unei organizări sociale ale cărei vicii sînt congenitale. Personajele piesei se încheagă dintr-o plasmă comună, sub raza tristă, desguștată a ochiului lui Caragiale. Finalul piesei închide poarta oricărei nădejdi în posibilitatea de îndreptare a societății burgheze. Vigoarea satirei atinge în „O scrisoare pierdută” incandescența revoltei. Scriitorii care au reluat peste ani tema din „O scri-

soare pierdută”, au reprodus — cu sau fără voia lor — în linii mari, intriga acestei comedii nemuritoare. Chiar atunci cînd acțiunea piesei lor se petrece pe alte meridiane și este inspirată din realități specifice, conflictul rămîne, în esență, același. Oricum, acesta este simțămîntul pe care l-am încercat citind, de pildă, lucrarea tinărului dramaturg american, Gore Vidal, intitulată „Omul cel mai bun”.

Teatrul, ca și proza lui Caragiale, nu cumulează numai o galerie de portrete, nu reprezintă numai un studiu analitic al diferitelor aspecte sub care se înfățișează societatea burgheză, ci constituie o vedere sintetică asupra condiției omului într-o orînduire profund nedreaptă. În lumina acestei condiții, scriitorul nu cunoaște complexență față de publicul său, pe care, de altfel, nu-și propune nici o clipă să-l seducă sau să-l liniștească. Nu avem de-a face cu întâmplări izolate ori cazuri particulare, anecdota rămînînd, în piesele lui Caragiale, concretizarea unei probleme nesfîrșit mai generale și care privește sensul existenței într-o societate fundamental coruptă, ferecată în propria ei nedemnităte.

Experiența teatrului lui Caragiale a fecundat toată literatura noastră, și nu există dramaturg din perioada dintre cele două războaie care să nu

fi fost „marșat” de uriașă personalitate a celui ce a scris „O scrisoare pierdută”.

De obicei, cînd autorul a pierit, porțile istoriei literare consimt să i se deschidă, lăsîndu-i un drum către pacea eternă, căci morții sînt siguri, nu mai controzie pe nimeni și se supun oricărei judecăți. Dar memoria acestui om genial nu a putut obține, din partea posterității, nici măcar această liniște. Ostilitățile dintre Caragiale și societatea burgheză, nu s-au încheiat niciodată. Omul a fost pînă tîrziu denunțat ca „străin de neam”, iar opera sa acuzată că denaturează „lumea romînească”.

Și poate nu-i lipsit de semnificație faptul că trupul său neînsuleșit a fost transportat în afară (Caragiale plecase spre sfîrșitul vieții într-un exil voluntar la Berlin) numai după ce au fost înfrînte serioase rezistențe. Trupul lui Caragiale a revenit în patrie, ca și cel al lui Cehov, într-un vagon plumbuit, iar cortegiul funebru a fost urmat de foarte puțini. Era însă de față un mare actor al epocii, Iancu Brezeanu, care îi jucase mai toate piesele și astfel, o dată cu el, pășea o întreagă lume de personaje fără de moarte.

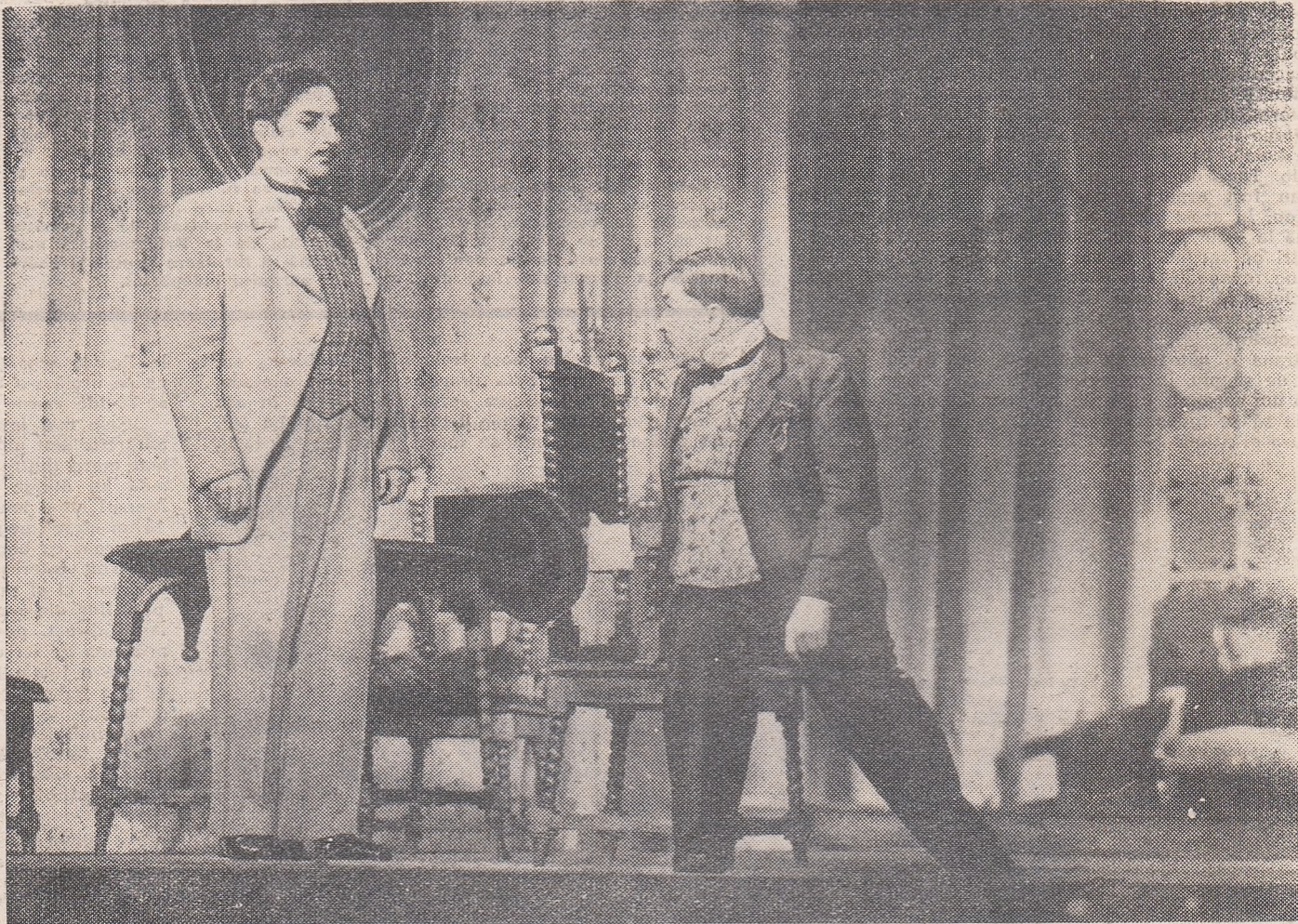
Radu Beligan
Artist al poporului

Трагедия

nostru (pe la 1902), deci pe eînd I. L. Caragiale era încă în viață.

Dar abia după 23 August 1944 s-au creat premise pentru desfășurarea normală a cunoașterii lui Caragiale în U.R.S.S., în conformitate cu însăși importanța operei scriitorului român. Alături de Eminescu și Alecsandri, I. L. Caragiale a fost unul dintre primii clasici romini cu care a făcut cunoștință cititorul sovietic de după cel de al doilea război mondial. La început au fost simple tatonări, specifice primelor luări de contact (știri, informații etc.). Din 1952 mai ales, cînd s-au comemorat 40 de ani de la moartea lui I. L. Caragiale, acest proces a căpătat amploare, exteriorizîndu-se într-o serie de acțiuni. În întîmpinarea acestei date, în 1951 a fost publicat primul volum în limba rusă de „Opere alese” ale lui Caragiale (traducerea lui I. Konstantinovski). Acest volum difuzat într-un tiraj de 30.000 exemplare, repede epuizat, urmărirea o primă popularizare a talentului lui I. L. Caragiale și de aceea oferea pilde din cele mai diferite genuri ale sale de activitate. Alături de „Scrisoarea pierdută” întîlnim cîteva bucăți din ciclul „Momente și schițe” („O zi solemnă”, „Lanțul slăbiciunilor”, „La Peleş”, „R-romînul”, „R-romînca”, „Romînii verzi”, „Reportajele”) apoi unele din nuvelele mai reprezentative „La hanul lui Minjoală”, de pildă, volumul încheindu-se cu cîteva articole, între altele, „Politica și literatura”, „1907 — din primăvară pînă în toamnă”, „1 Mai”.

Anul 1952 a însemnat totodată și începutul popularității lui I. L. Caragiale pe scenele sovietice. Inițiativa a aparținut Teatrului de satiră din Moscova, care a reprezentat cel dintîi în U.R.S.S. nemuritoarea comedie „O scrisoare pierdută”. (P. Pol în rolul lui Trahanache, V. Jukovskaia în cel al Zoi, Z. Zaleski — Tipătescu, V. Henkov — Cătăceanul turmentat, V. Lenko — Farfuridi etc.). Succesul raportat a îndemnat și alte teatre sovietice să înscrie în același an 1952 comedia lui Caragiale în repertoriul lor. Așa au făcut-o, de pildă,

Scenă din „O scrisoare pierdută”, la Teatrul de Satiră din Moscova

Teatrul din Odesa și Teatrul de comedie din Leningrad. Teatrul din Odesa a întreprins în același an un turneu, jucînd piesa clasicului nostru la Kiev și în alte orașe ale Ucrainei. Din 1952 „Scrisoarea pierdută” a intrat în repertoriul sovietic, este frecvent jucată de diferitele teatre din capitală sau alte orașe și mereu viu aplaudată.

Tălmăcirea operei lui Caragiale a înregistrat și ea succese după începutul pus în 1951. Un nou volum de „Opere alese”, mai amplu de astă dată, a apărut în 1953 (tot în traducerea lui I. Konstantinovski). El cuprinde aproape întreaga operă dramatică a scriitorului nostru — cele trei piese fundamentale: „O noapte furtunoasă”, „Conu Leonida față cu reacțiunea”, „O scrisoare pierdută”. Se adaugă un număr mare de schițe (pe lîngă cele tra-

duse în 1951: „Mici economii”, „Domnul Goc”, „High-life”, „Five o'clock”, „Cronică de crăciun”, „Căldură mare” etc.). De remarcat apariția în acest volum a unei bucăți de vigoarea critică a „Arendașului român”. Merită subliniată varietatea sumarului, pe deplin caracteristică pentru diversele aspecte sub care s-a manifestat talentul lui I. L. Caragiale.

În chip firesc, schițele scriitorului nostru au figurat în volume antologice de proză romînească publicate în U.R.S.S. adăugîndu-se la titlurile înainte citate și bucăți pentru prima oară tălmăcite în limba rusă (de exemplu „Vizită”, „Două lozuri”, „Grand-Hotel”, „Victoria Romînă” etc.). Tirajele mari în care apar tălmăcirile operelor lui Caragiale (volumul de Opere alese din 1953 a apărut în 90.000 exemplare), re-

luarea lor la intervale scurte în noi ediții amplificate, îmbunătățite, dovedesc interesul puternic pe care opinia publică din Uniunea Sovietică îl manifestă pentru talentul marelui nostru scriitor. Același lucru ni-l confirmă și articolele critice, prefețele, însemnările ce comentează creația lui I. L. Caragiale, îi subliniază originalitatea și mai ales înalta valoare artistică. În manualele universitare de literatură universală numele lui Caragiale figurează la loc de frunte. Escuri asupra creației sale au apărut în editurile R.S.S. Moldovenești.

Întîlnirea cu cititorii sovietici, cu reprezentanții culturii socialiste a întărit și mai mult prestigiul și strălucirea creației marelui nostru precator și dramaturg.

Conf. univ. Tatiana Nicolescu

405 ZILE IN ANTARCTICA

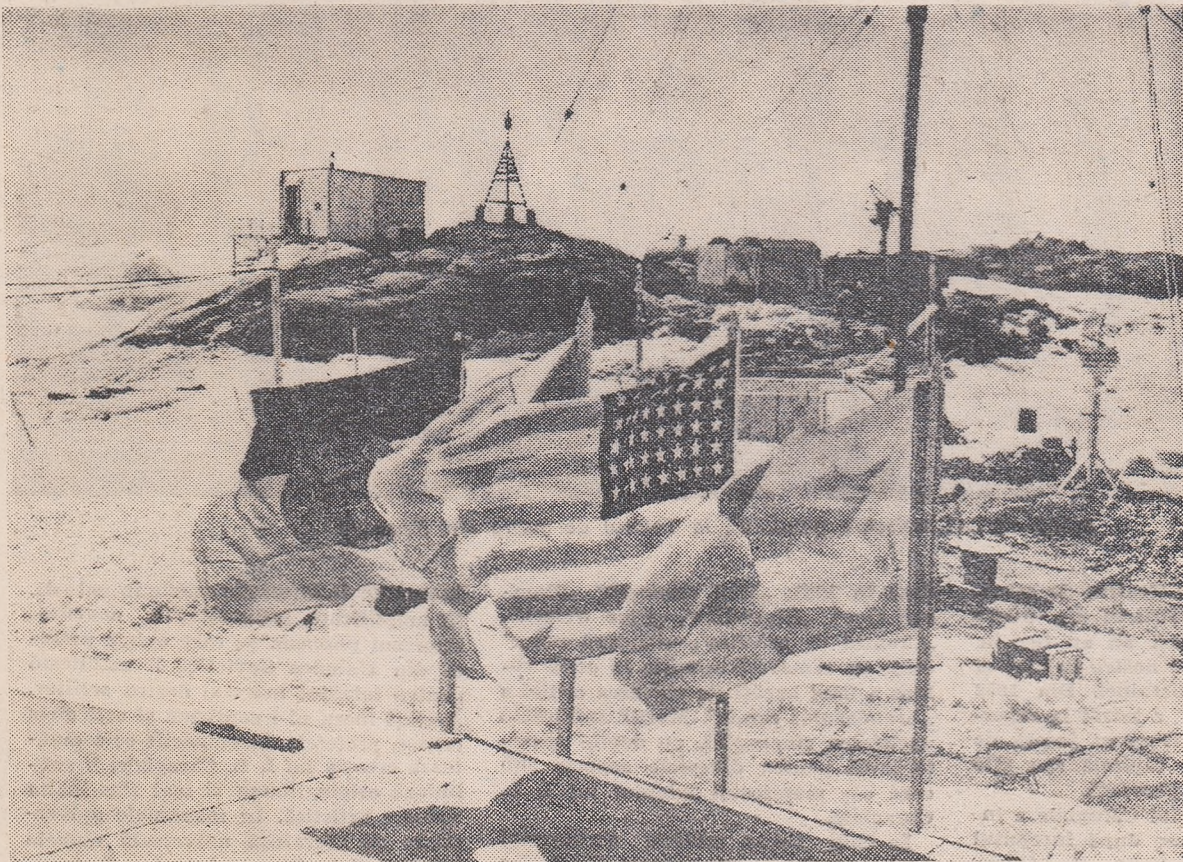
Articol scris special pentru „Veac nou“

Expediția noastră a durat aproximativ un an și jumătate, inclusiv cele 405 zile petrecute pe continentul antarctic. Sarcina noastră era de a atinge țăr-mul Antarcticii în sectorul destinat expediției so-vietice, unul din cele mai puțin cunoscute și mai grele sectoare. Potrivit programului, trebuia să orga-nizăm aici o bază, să construim pavilioane științifice și să întreprindem cercetări metodice. La 20 decem-brie, în toiu verii antarctice, navele noastre s-au apropiat de țărmul continentului alb. Noaptea polară nu începuse încă, așa că am luat hotărârea să pătrun-dem mai departe, în adincul continentului. Suprafața Antarcticii însumează aproximativ 14 milioane de km², ceea ce reprezintă mai mult decât suprafața S.U.A. și a Europei de vest, luate la un loc. Înainte vreme, se credea că grosimea gheții continentului n-ar fi prea mare, cam între 600 m și 1 km și jumă-tate. În urma cercetărilor întreprinse de expedițiile sovietice ca și de expedițiile altor țări, s-a stabilit că această grosime e cu mult mai mare și anume, în medie cam de 2500 m, în părțile maxime atingând 4200 m.

Într-o lună de zile, am parcurs 375 de km de la litoral, călătorind la o altitudine de circa 3.000 m desupra nivelului oceanului. Combustibilul se termi-nase și în fața noastră se punea problema: ce trebuie să facem mai departe? Trebuie să arăt aici că această lună am ținut-o minte, noi cei din expedi-ție, multă vreme. Doi din tovarășii mei de călătorie, foarte tineri și foarte sănătoși, au pierdut din greuta-te, în acest răstimp, unul 14, celălalt 16 kilograme.

Aveam de ales: ori să transportăm oamenii cu avionul înapoi, la stațiunea „Mirnii“, iar mersul mai departe să-l aminăm, ori să găsim o altă soluție. Deoarece, conform obligațiilor noastre internaționale trebuia să organizăm stațiunea „Vostok“ și stațiunea „Inaccessibilității“, ne interesa să stabilim natura con-dițiilor interioare, îndeosebi în perioada de iarnă a Antarcticii. De aceea am și hotărât să organizăm o stațiune temporară, căreia i-am dat denumirea de „Pio-nerskaia“. Patru dintre noi am rămas să iernăm acolo. Timp de opt luni, alimentele și combustibilul ne-au fost aruncate cu parașuta, sau direct din avion. În acest răstimp, deși uneori bintuia un ger pină la -70° și vântul bătea în rafale ajungând la 13 metri pe secundă, ne-am îndeplinit toate obligațiile ce ne reveneau, atât de natură meteorologică cât și glaciologică, cu toate că în condiții obișnuite ar fi fost necesar pentru aceasta un număr de 10-11 cercetători.

Hrana o găteam cu schimbul, dar lucrul nu era așa de simplu. În primul rând aveam nevoie de apă. Sub noi se aflau 4 km de apă, dar solidă. Gheața nu voia să se topească decât cu greu, deoarece tempe-ratura ei atingea - 50°. Încercam să fierbem carnea,

În Antarctica flutură drapelul înfrățite

dar în zadar, căci apa se acoperea de îndată cu o crustă de gheață: carnea ținută într-un depozit aflat afară avea și ea -50°. De altfel, pe un asemenea ger, toate alimentele sînt casabile, așa că lovite se brafac în lăndări asemănătoare sticlei. Cu toate ace-s-tea, pînă la urmă tot reușeam s-o scoatem la capăt.

Fluxul și refluxul bicofidian al apelor marine e familiar locuitorilor care trăiesc pe țărmul mărilor. În fiecare zi, mările și oceanele își arată astfel forța extraordinară. Această forță este de cele mai multe ori destructivă. Ea roade stîncile, „măncîcă“ nisipu-rile, „înghite“ bucăți întregi de pămînt. De unde vine energia mareelor?

De ce s-a înecat Aristotel?

Încă din antichitate, oamenii au încercat să explice fenomenul atât de ciudat al mareelor. Aristotel (384-322 î.e.n.) de pildă, și-a dat chiar viața pentru această „cauză“. După unii cronicari, el a observat că în canalul Eurip care separă insula Eubeea de restul Greciei, curentul își schimbă sensul de pa-trusprezece ori pe zi. Disperat că nu poate să explice mareele, fenomen foarte sensibil în acest punct al Mediteranei, el s-ar fi aruncat în strimtoare.

Strabon, marele geograf roman (sec. I î.e.n.) bazat pe observația altor cercetători scria: „Mișcările oceanului se succed într-un ritm regulat și analog corpurilor ce-rești“.

Mai tîrziu, Newton a dat prima explicație științifică a mareelor: atracția lunii ridică masele lichide și în funcție de atracția soarelui care i se adaugă sau o compen-sează, marea e mai puternică sau mai slabă.

În realitate, problema mareelor este mult mai complicată. Astăzi știm că puterea mareelor depinde de poziția respectivă a lunii, a soarelui și a pămîntului. Ea depin-de în egală măsură de locul unde se produce. Astfel pe coasta con-tinentelor, „înălțimea“ medie a mareelor este de 1,5-2 metri. În mările interioare, amplitudinea fluxului și refluxului nu atinge decât cîțiva centimetri

Centralele maremotrice încetinesc viteza Pămîntului

Ideea de a utiliza forța mareelor nu este nouă. Primele mori acțio-nate de forța maremotrice au apărut chiar la începutul secolului nostru în micile golfuri din Bre-tagne (Franța) și Iberia (Spania).

Savanții și inginerii din multe țări au lucrat apoi la proiectele unor baraje care să fie construite în golfurile unde există o mare diferență a nivelului mării între flux și reflux.

Proiectele se bazează pe crea-rea unor bazine de apă care se umplu în timpul fluxului. Turbi-nele hidrocentralelor instalate sînt puse în mișcare de unda fluxului, iar în timpul refluxului, de apa care se adună în bazin.

Consecințele unor astfel de hi-drocentrale acționate de flux sînt deosebit de complexe. S-a calculat că astfel de hidrocentrale, con-struite pe scară largă, vor mări rezistența Pămîntului față de a-

tracția Lunii. Ca urmare, va re-zulta o oarecare încetinire a vite-zei de rotație a planetei noastre în jurul axei sale. O zi la fiecare 2000 de ani dacă se va scoate din marea o forță de un miliard de kW este un exemplu interesant de modul cum omul poate interveni în procesele cosmice, modificîndu-le desfășurarea.

Primii kilowați ai mărilor sovietice

Problema energiei mareelor a preocupat în ultimul timp în mod deosebit pe savanții sovietici. Uniunea Sovietică deține unul

Valurile, temperatura mării și... electricitatea

Dar marea mai posedă și o enormă energie sub forma puterii de lovire a valurilor. Forța valu-rilor este mult mai mare decât se crede de obicei. După datele lui M. A. Glazovskaia, valurile se pot ridica ușor pînă la o înălțime de 30-60 metri fiind cunoscute cazuri cînd valurile au ridicat bucăți de stînci cu o greutate de 13 tone pînă la o înălțime de 20 metri. Este ce-lebru cazul înregistrat la Bilbao, în timpul unui uragan, cînd valu-rile au dislocat un masiv de beton de 1700 tone. Printre proiectele originale de

Cărbune... albastru.?

Marea — sursă de energie

din primele locuri din lume în ce privește rezervele de energie da-torită mareelor. Tărmurile sale maritime sînt foarte lungi, teri-toriul Uniunii Sovietice avînd ie-șire la 12 mări ce fac parte din trei oceane.

Nivelul cel mai înalt al undei mareelor este situat în unele gol-furi ale Oceanului Înghețat și ale Mării Ohotsk, unde atinge am-plitudinea de 11-12 metri.

Calcululele au arătat că pentru a da un bun randament, o centrală maremotrică trebuie să fie acțio-nată de un flux înalt de cel puțin 3-4 metri. Astfel de fluxuri există din abundență în mările care în-conjoară Uniunea Sovietică.

Primele proiecte de centrale ma-remotrice sovietice au depășit sta-diul „cartoanelor“. Centrala mare-motrică de la Kislaia Guba va intra în funcțiune în 1964. Ea va fi o cen-trală experimentală care va per-mite elaborarea proiectelor pentru alte construcții asemănătoare.

Cea mai mare construcție de a-cest fel va fi, însă, cea de la Belo-morskaia, care va întrece în putere hidrocentrala de la Bratsk. Centrala de la Belomorskaia este menită să furnizeze lumină și ener-gie nordului îndepărtat.

centrale electrice acționate de for-ța valurilor, elaborate în Uniunea Sovietică, merită o atenție specia-lă cel al inginerului I. Sidorenko din Kuibîșev. El a efectuat pro-iectul unei centrale electrice ac-ționate de valurile mării Caspice, care urmează să fie construită în apropierea orașului Derbent.

Calcululele preliminare ale spe-cialistilor au arătat că energia produsă de valuri va costa de trei ori mai puțin decât cea furnizată de o centrală termică obișnuită.

În sfîrșit, există posibilități de a obține energie electrică și prin utilizarea diferenței de tempera-tură dintre straturile oceanelor. Au fost elaborate proiecte de a-cest fel de către hidrologii sovie-tici, bazate pe utilizarea diferen-ței de temperatură dintre stratul rece de la adîncime și stratul cald superior. În afara energiei electri-ce, se poate obține în acest mod și apă distilată pură, ceea ce are, de asemenea o mare însemnătate economică. Oceanele ocupă 71% din suprafața globului pămîntesc. Prin utilizarea lor, energia poten-țială de care dispune omenirea va crește considerabil.

Em. Roman

Și de baie aveam mare trebuință. Problema am reușit s-o rezolvăm prin următoarele două metode. În primul rînd, încălzeam aerul din cameră în așa fel încît sus, lingă plafon temperatura atingea 50°, lingă podea menținîndu-se foarte scăzută. Aceasta

le. Pentru aceasta încălzea o zi întreagă apă, pentru ca pe urmă s-o toarne într-o jumătate de butoi și să se scalde vreme de douăzeci de minute.

„Cele mai interesante dintre animalele litoralului antarctic sînt pinguinii. Există vreo 30 de specii; cel mai mare dintre ele este pinguinul imperial. Înălți-mea lui atinge 1,15 metri, iar greutatea 45-50 kg. Mersul lui e foarte solemn, ba chiar majestos. Poar-tă un „frac“ negru, cu un plastron de un alb imacu-lat, ornat cu benzi de culoare portocalie. Dar pingu-inii sînt interesați nu numai prin aspectul lor exterior, ci și prin modul lor de viață, diferit de al păsărilor din emisfera nordică. Ouăle și le depun iarna direct, pe ghețurile maritime, și nu le apără prin nici un fel de cuiburi. Femela depune un singur ou, de o jumătate de kilogram, după care scotește că și-a îndeplinit toate îndatoririle ei de mamă. Spre deosebire de ea, masculul, plin de grijă, îl clocește, acoperindu-l cu stratul de grăsime de pe abdomen. Bietul „tătic“ stă așa mai bine de trei luni, în care timp nu mîncîcă nimic. În sfîrșit, după ce apare puiul, grijuliul părinte continuă să-l ocrotescă un timp dar după ce a prins puteri, îl lasă singur și por-nește după hrană. Cu puii rîmîn „dădacele“, una la 8-10 pui.

O altă specie de pinguini foarte răspîndită în Antarctica sînt așa numiții adeli — niște păsări foarte sociabile. În coloniile pe care le creează, cuibu-ri sînt foarte apropiate unele de altele și cura moravurilor acestei populații antarctice nu sînt prea bune, deseori iau naștere gîcîcvi. De pildă, își fură unii altora pietricelele care alcătuiesc cuibul, ba uneori chiar și ouăle, iar femelele se comportă în colonie cam cum s-ar purta o gospodină proastă într-o locuință comună.

Odată cu sosirea verii antarctice, ne-am putut întoarce la „Mirnii“, pe litoral. Trebuie să arătăm aici că între cercetătorii diferitelor țări participante la explorarea Antarcticii s-au stabilit strînse relații de prietenie și într-ajutorare și au avut loc schimburi de materiale. Colaborarea savanților în Antarctica continuă. Cercetătorii sovietici și, alături de ei, cei aparținînd celorlalte țări nădăjduiesc sincer că nu va trece mult și asemenea acorduri vor fi încheiate nu numai în Antarctica, ci în întreaga lume, pentru a se înlătura pentru totdeauna din viața omenirii amenințarea izbucnirii unui război.

L. D. Dolgușin

candidat în științe geografice, colaborator științific al Institutului de Geografie al Academiei de Științe a U.R.S.S.

ca să evităm umezeala.. Apoi pe podea așezam un lighean cu apă caldă, iar pe un scaun, altul. Și, într-un ritm uimitor de rapid, toată operația prin-dea să se desfășoare între cele două ligheane. Șeful stațiunii însă, profesorul Dusev, ținea tare mult la confort așa că baia și-o făcea după toate prescripții-

CRONICA UNEI GENERATII

Igor Talankin, coautor al filmului „Serioja”, lucrează acum la transpunerea cinematografică a unor povestiri de Vera Panova. Reproducem câteva din păreriile regizorului despre noul său film.

În viața fiecărui om există o perioadă la care ține mai mult. Când ești cineast și găsești un ecou al gândurilor tale în lucrarea unui scriitor de care te simți apropiat, hotărârea de a face un film se naște dintr-o dată. După părerea mea, povestirile „Valea” și „Volodea” care au inspirat scenariul noului meu film, reprezintă cele mai desăvârșite lucrări din proza Verei Panova.

În scenariu, este vorba despre doi adolescenți a căror copilărie a luat sfârșit odată cu primele împușcături ale războiului. Toți cei din generația lui Valea și Volodea se apropie acum de virsta de patruzeci de ani. M-am gândit mult la această generație, și mi-e dragă, nu numai pentru că eu însumi fac parte din ea, dar și pentru că îi văd forța și integritatea. Aș vrea să explic de ce oamenii au putut să păstreze această seninătate și vigoare, după ce au trecut prin atâtea încercări. Aș vrea să povestesc despre formarea generației mele.

E întotdeauna dificil să vorbești despre un film care încă nu există. Scenariul este foarte complicat, deoarece nu are o acțiune unitară. Deocamdată nu pot vorbi decât despre două scene care au și fost definite: prima și ultima.

...Peronul gării leningrădene e ticsit de lume. Se evacuează femei, bătrâni, copii. În această mulțime, aparatul de filmat îi descoperă pe cei doi eroi — Valea și Volodea. Pentru ei, războiul păstrează încă o imagine romantică. Valea poartă chiar o fundă în păr, pentrucă, are prilejul să călătorească, iar o călătorie e un eveniment deosebit pentru ea.

Freamătul vocilor de pe peron e acoperit deodată de acordurile unui marș cîntat de fanfară. Prin fața obiectivului trece o coloană de ostași. Ei merg încet și nu în formație de paradă. Sint istoviți, plini de praf. În privirile lor citești că au cunoscut adevăratul preț al războiului. Ostașii înaintează într-o coloană nesfîrșită...

În ultima secvență, Valea și Volodea se înapoiază în Leningradul natal. Ei au crescut, au trecut prin multe încercări. Volodea se îndreaptă spre uzină. Pe drum îi atrage atenția un afiș cu o figură cunoscută. Sint chiar trăsăturile Alionkăi, fata pe care a întâlnit-o într-un sat, în timpul evacuării. Acum ea a ajuns balerină. Se aude melodia unui vals din baletul „Romeo și Julietta” de Prokofiev. În apropiere, trec elevii unei școli de meserii, firavi ca niște bobocei, în mantalele lungi ale uniformelor. Și ei, ca și ostașii din primul episod, vor lua parte la o mare bătălie. Ei vor munci, vor construi, vor reface tot ce a distrus războiul. Pe eroii noștri, ca și pe acești tineri îi așteaptă viața împetuoașă, munca, dragostea...

Cadru din seria II-a a filmului „Învieerea” (Tamara Siomina și Evgheni Malveev)

★ FILMUL ★

A început turnarea!

Primele secvențe din „Război și pace”

Strălucesc în jur uniformele și epoleții brodați cu aur ai ofițerilor; alături de aceștia, vedem salopetele și beretele muncitorilor care demontează în grabă decorurile. În forfota care ne înconjoară, întâlnim chipuri cunoscute — eroi ai romanului tolstoian.

Întârm în sala de machiaj. În oglinziile uriașe, ce acoperă toți pereții, s-ar părea că abia încep atâtea zimbete, atâtea gesturi și atîția ochi... Se demachiază actorii care abia s-au întors de la probe; se grimează cei care urmează să filmeze... Ne amintim că firma care finanțase filmul american „Război și pace” făcea cunoscut că a trebuit să confecționeze 60.000 de mustați și bărbi pentru artiști și că în timpul filmărilor au fost consumate șapte tone de machiaj.

— S-ar putea ca pentru filmul nostru să fie necesare de două ori mai multe mustați și de două ori mai multe bărbi, spune în glumă pictorul machior M. Cikirev. Dar vedeți, munca pictorului nu se poate măsura în tone.

Iată-ne în sala de costumație. O cameră nu prea mare ca dimensiuni.

— Pentru toate costumele necesare filmului nostru, care se cos în momentul de față în numeroase fabrici din Moscova, n-ar ajunge nici zece garderoabe ca asta! ne spune șeful sectorului de costume, pictorul M. Cikovani. Imaginați-vă cinci mii de uniforme militare și aproape o mie de costume civile! Pentru ele au trebuit făcute 560 de schițe diferite. Deseori lucrăm și noaptea...

Iată și încăperea cea mai zgomoasă. Aici, aplecați deasupra unor foi de hîrtie împărțite în pătrățele, stau cîțiva asistenți de regie. Ei citețesc scenariul și notează în fiecare pătrățel tot ce este necesar fiecărei scene. Tot aici se face programarea actorilor pentru repetiții, pentru probele fotografice și probele de filmare.

În ușa acestei camere se ivește o fată slăbuță, cu un geamantan în mînă. Ea dă încet „bună-ziua” și așează geamantanul pe un scaun,

lingă perete. Ca prin farmec, toți cei prezenți își intrerup lucrul: „A sosit Liusenka!” O înconjoară, îi strîng mîinile, fac cunoștință:

— Natașa noastră! Da, Natașa Rostova!

Este Liudmila Savelieva. Are douăzeci de ani și locuiește la Leningrad. Cu un an în urmă și-a dat examenul de absolvire la școala de balet „Vaganova” și a fost angajată la Teatrul de operă și balet „Kirov”. „Gisele”, „Călărețul de aramă”... Viitorul părea atît de limpede. Și, deodată...

...poziț într-o dimineață pe cîmpia la Borodino. Praful drumului era încă umezit de rouă, deasupra rîului se ridica încet ceața. Se zăreau colinele lui Bagration, reduta lui Raevski, împrejurimile satului Kneazki, unde, în ajunul bătăliei, stătea culcat într-o magazie dărăpănată prințul Andrei, privind ogoarele, tufișurile, fumurile bucătăriilor de campanie...

Încă nu fuseseră reconstituite nici satul Kneazki, nici magazia dărăpănată, niciăieri nu se zăreau fumurile bucătăriilor de campanie, iar prin-

Liudmila Savelieva, în rolul Natașei Rostova și regizorul Serghei Bondarciuk

— Liusenka! Mîine trebuie să mergi la muzeul Tolstoi.

— Liusenka! Încep lecțiile de cîlărie. În mai puțin de șase luni, vei fi o admirabilă amazoană...

— Liusenka! Ești așteptată în sala de machiaj...

★

Evident, vizita noastră nu se poate încheia fără o întîlnire cu Serghei Feodorovici Bondarciuk, regizorul filmului.

— Romanul lui Tolstoi este un colos. Cum să-i redai întreaga desăvîrșire? Cum să-l transpuși în limbajul cinematografiei contemporane, fără a distruge țesătura lui miraculoasă, se întreabă dînsul.

— Cu cîtva timp în urmă, am po-

șul Andrei încă nu începuse să se încadreze în acțiune... Dar în fața ochilor se desfășura totul atît de emoționant și de viu, încît ni se părea că vedem fiecare amănunt.

Atunci totul mi-a devenit limpede: nu trebuie să prelucrezi, nu trebuie să născocesc nimic! Trebuie să faci un film nu „după” Tolstoi și desigur nici pe „motivele romanului lui Tolstoi”. Tolstoi trebuie să fie autorul filmului!...

...Și iată că echipa noastră de filmare și-a început activitatea. E un mare colectiv de creație, care își dedică întreaga muncă genialei opere a lui Lev Tolstoi.

L. Osipova

Proiectele tinerilor regizori

Dintre tinerii creatori ai cinematografului sovietic, o mare popularitate și-au cucerit în ultimii ani regizorii Iakov Seghel și Stanislav Rostofki. Primul s-a făcut remarcat prin participarea sa la realizarea filmului „Casa în care locuiesc” precum și prin lucrările proprii „Prima zi de pace” și „Adio copilărie”, apreciate pentru finețea investigației psihologice și poezia lor discretă. Stanislav Rostofki este la rîndul lui un pasionat explorator al universului sufletesc al tineretului din zilele noastre, ale cărui preocupări și vise le-a înfățișat în filmul „S-a întîmplat la Penkov”. El a luat parte de asemeni la turnarea coproduției sovieto-cesoslovace „Stele de mai”. Despre preocupările actuale și planurile de viitor ale acestor doi cineasți, aflăm din ultimele numere ale revistelor „Sovetskuaia kultura” și „Sovetski film”. Seghel

se pregătește pentru o îndelungată călătorie de-a lungul Volgăi unde, împreună cu o numeroasă echipă de filmare va turna filmul cineramic „Curg apele Volgăi”...

— În filmul nostru, arată Iakov Seghel, măicuța Volga nu va fi un simplu fundal, ci un personaj care ia parte activă la desfășurarea evenimentelor. Vom vorbi despre Volga și despre oamenii minunați ce trăiesc pe țărmurile ei. Acțiunea se va desfășura la Volgograd, Gorki, Ulianovsk și în alte orașe străvechile cîntece și legende populare despre Volga, ca și importante evenimente istorice petrecute aici. Căci pe Volga s-a născut Vladimir Ilici Lenin, aici și-au petrecut tinerețea Gorki și Șaliapin. Volga ni l-a dăruit pe vestitul pilot Valeri Cikalov, iar pe malurile ei s-au întors din zborurile cosmice Iuri Gagarin și Gherman

Titov. Am dori să primăm filmului nostru o evidentă notă de lirism și poezie pentru că în afara efectelor deosebite ale tehnicii cineramice spectatorii să poată aprecia și calitățile artistice ale peliculei.

Stanislav Rostofki a terminat de curînd filmul „In bătaia celor șapte vînturi”. Acum, regizorul intenționează să-și înfăptuiască proiectul de a turna un film amplu despre oamenii de azi.

— Aș vrea să plec pe umul din marile șantiere ale septenaliului, de pildă la Bratsk, împreună cu un grup de actori, un operator, un pictor scenograf și un scenarist, declară regizorul. Vom locui un timp acolo și vom turna filmul pe care ni-l va dicta viața însăși. Pe lângă aceasta, intenționez să fac o comedie consacrată sporturilor și să vorbesc despre o rivalitate care duce la o prietenie adevărată.

Corespondență din Moscova

Cale liberă locomotivelor cu gaze

Până acum n-am văzut niciodată o expoziție de materiale feroviare. De aceea am mers cu vădită curiozitate la expoziția deschisă în gara Riga din Moscova.

Cea mai puternică impresie mi-a produs-o locomotiva acționată de turbine cu gaze. Am crezut întotdeauna că turbinele cu gaze sînt un privilegiu exclusiv al avioanelor cu reacție, utilizarea lor la acționarea locomotivelor reprezentînd un viitor îndepărtat. Și totuși, prima locomotivă „G-1” înzestrată cu turbină cu gaze a fost construită la Kolomna. Cei 6.000 de cai putere îi permit să remorcheze cu mare viteză trenuri avînd o încărcătură de 4.000 de tone. Comenzile se fac automat. Alături, poți vedea locomotive Diesel „TEP-10” și „TEP-60” care vor transporta călătorii cu 160 km. pe oră. La expoziție este reprezentat și un parc întreg de locomotive electrice, în frunte cu rapidele de Novocerkassk, ce funcționează pe bază de curent alternativ, ceea ce constituie esențialul în reechiparea trenurilor electrice.

Foarte interesante sînt noile vagoane expuse. Ele au o capacitate de 125 de tone. Am fost surprins de dimensiunile cisternelor de 90 tone fabricate la Jdanov. Expoziția prezintă de asemenea mecanisme pentru lucrările de linie, echipament electronic, modele de traverse și șine grele, de mari dimensiuni, care pot să susțină cele mai grele expresuri.

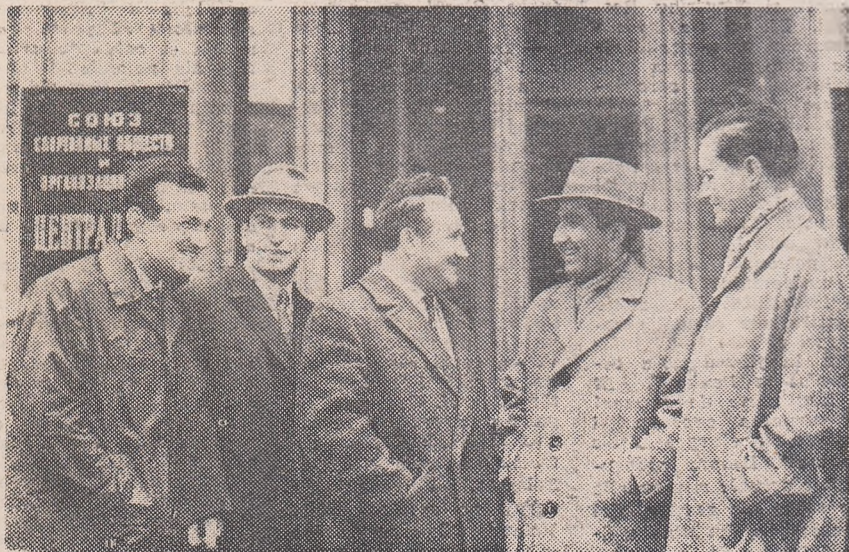
Un oficiu poștal internațional

Poșta, alt mijloc de legătură între oameni, nu se lasă nici ea mai prejos decît transporturile feroviare, în privința perfecționării.

În piața Komsomolskaia s-a deschis un Oficiu poștal internațional. Nu voi da detalii despre clădire; desigur, e o construcție din beton, sticlă și oțel și are o linie modernă, dar astăzi toate clădirile și mai ales localurile publice se construiesc în acest stil. Mă interesează însă altceva. La Moscova există Poșta Centrală, Telegraful Central, 13 oficii poștale raionale și alte 500 oficii de cartier. Ele asigură toate operațiunile internaționale cu străinătatea. Acestea nu erau oare suficiente? Răspunzînd întrebării pe care i-am adresat-o, Vladimir Aslanov, directorul Oficiului poștal internațional mi-a făcut cunoscute următoarele:

— Instituțiile din Moscova, moscoviții, ambasadere, diplomații, cetățenii străini primesc zilnic, din toate țările lumii, zeci de mii de scrisori, ziare, telegrame. Bine înțeles, ei trimit un număr similar peste hotare. Aș aminti doar că expediem zilnic 3000 de saci de corespondență și primim peste 1000. Și aceasta nu reprezintă totul. În momentul de față, trebuie să accelerăm la maximum expediția corespondenței, să coordonăm operațiunile efectuate de toate celelalte organizații poștale din Moscova și din alte orașe ale țării.

S. Șcerbakov

Viktor Korcinoi, Mihail Tal, Efim Gheller, Tigădn Petrosian și Pașk Keres, care își dispută la Curaçao dreptul de a juca cu Botvinnik

Pentru zilele de iunie

ȘAH

Cine va juca cu Botvinnik?

Willemstadt este un orașel pitoresc aflat în insula Curaçao din Marea Caraibilor, la aproximativ 50 km. de coastele Venezuelei.

În acest decor neobișnuit pentru șahiști, a început acum peste o lună marele turneu al candidaților la campionatul mondial, al cărui învingător va înfrîna într-un meci pe deținătorul titlului, Mihail Botvinnik.

„Miza” fiind mare, era de așteptat ca lupta între cei mai tari opt jucători din lume să fie extrem de dură. Dar primele rezultate au întrecut toate previziunile amatorilor de surprize: fostul campion mondial Mihail Tal a debutat cu trei înfrîngeri consecutive, iar Bobby Fischer, recentul învingător al turneului interzonal de la Stockholm — cu două. Aceste rezultate au dat întrecerii o turnură neașteptată. A început o luptă grea între grupul „neînvinșilor” — Petrosian, Gheller, Keres, Korcinoi — și cei doi „cocoși” — Fischer și Tal. Filip și Benkő neavînd șanse la primele locuri s-au străduit să provoace, pe cît posibil, cît mai multe... greutăți celorlalți.

Ofensiva a dat loc la momente dramatice. După ce a mai pierdut o partidă în primul tur (la Korcinoi), Fischer a atacat puternic și a redus la jumătate numărul „neînvinșilor”, cîștigînd la Korcinoi și Keres. Dar înfrîngerile la Gheller și Petrosian au restabilit situația, astfel că la ora la care scriu aceste rânduri, după 14 runde, în fruntea clasamentului îi găsim pe singurii doi neînvinși, Gheller și Petrosian, cu cîte 9 puncte urmați de Keres cu 8½ și Korcinoi 8. Fischer a obținut 7 puncte,

adică 50%. După cum se vede, numai Tal lipsește din grupul compact al reprezentanților U.R.S.S., aflat în fruntea clasamentului. Fostul campion mondial pare să treacă printr-o eclipsă de formă. Totuși, el a reușit să scape de ultimul loc în clasament, cedîndu-l lui Filip. Desigur, aceasta constituie o slabă consolare pentru numeroșii suporteri ai lui Tal, dar pînă la sfîrșitul concursului mai este mult și, cine știe, poate se repetă performanța din ultimele runde ale campionatului U.R.S.S.: 5½ din 6! Nimic nu este imposibil pentru un asemenea jucător.

După cîteva zile de odihnă, „bătălia” candidaților continuă astăzi cu runda a 15-a, cu care se începe a doua jumătate a concursului. Vor mai fi oare surprize? După cît se pare, probabilitatea lor este redusă: după primele ciocniri violente s-a stabilit un anumit raport de forțe, greu de răsturnat. În orice caz „cei patru” din frunte își vor apăra cu dirzenie pozițiile cîștigate împotriva viitoarelor încercări ale lui Fischer și Tal. Șansele lor sînt evident bune și — la o desfășurare normală a concursului — locul întii nu poate scăpa unuia dintre jucătorii sovietici.

S. Samarian

Poșta redacției

MARIA MĂTIS, com. Viile Dejului, regiunea Cluj: Nu avem posibilitatea să vă trimitem textul cerut. Vă sfătuim să scrieți la Radio-Moscova, la redacția Emisiunii pentru ascultătorii din R.P.R.

VICTOR ARDELEANU, București: Adresa unei studente: Ksenia Motuzok, Kișinău-1, ulița Kievului 137, Moldavskaia S.S.R. Nu dispunem de adrese din alte țări.

DĂNILICĂ MIHALCIU, Borzești: Vă putem transmite adresa unei tinere sovietice care colecționează vederi și fotografii de artiști: Svetlana Mirosnicenko, gorod Kuibîșev p/o 13, ulița Polevaia 88 kv. 29.

FLORENTINA GIURCĂ, Oradea: Vă comunicăm adresa unei studente la școala de arte: Olesia Tavazde, ucenița

III-evo kursa Hudojestvennovo uciliscia, gorod Tbilisi, Gruzinskaia S.S.R. O puteți ruga să vă comunice adresa dorită.

MARINEIA CEL MARE, com. Pecica, regiunea Banat: Vedeti răspunsul dat mai sus cititorului Victor Ardeleanu.

EUGENIA PREDESCU, com. Moțaței, regiunea Oltenia: Puteți găsi ceea ce cereți la librării.

BUCUR N. POȘTOACĂ, com. Dăneici, regiunea Argeș: E bine să vă adresați unei asociații sportive din regiunea dv., în cadrul căreia se organizează asemenea cursuri. Nu cunoaștem o altă soluție.

MARIA STAȘ, București: Interpretul lui Ihtianov din „Omul amfibie” este actorul V. Korenev,

Scrieți-i la studioul cinematografic „Lenfilm” (kinostudia „Lenfilm”) din Leningrad.

EUGEN GEORGESCU, com. Ianca, regiunea Galați: Ați putea să scrieți președintelui colhozului „Kirov” din regiunea Krasnodar, rugîndu-l să vă pună în legătură cu un bibliotecar de acolo: Kolhoz imeni „Kirova”, Kuibîșevski raion, Krasnodarski kraii.

MIHAIL IORDACHE, P. Neamț: Adresați-vă postului de Radio-Moscova, Emisiunea pentru ascultătorii din R.P.R.

JULIETA OANCEA, Ploiești: Vă mulțumim pentru stiriile A.R.L.U.S. trimise.

ALEXANDRU BOBOICĂ, Ploiești: N-am putut folosi articolul trimis de dv.

SCRISORI din U.R.S.S.

Aș vrea să corespundez cu o profesoară

Am 25 de ani și sînt profesoară la o școală medie. Doresc să corespundez cu o profesoară de limba rusă sau de alte limbi din țara dv.

RAISA DUNAEVA
Kuibîșevskaia obl., g.
Oktiabrsk-1, ul. Tsentralnaia 11, kv. 5

Mă interesează viața poporului român

Sînt elev în clasa 10-a. Mă interesează viața poporului român. Am aflat multe lucruri despre ea din revista „Narodnaia Rumînia”, pe care o citesc cu regularitate. Aș dori să port corespondență cu un coleg din țara dv.

VALERI VERETENKO
g. Cernovți, ul. Kotovskovo 15, kv. 21

Doresc să am prieteni în România

Am 20 de ani și sînt strungar la o uzină din Riazan. Aș vrea să am prieteni în România.

GALINA ȘAHANOVA
Riazan, ul. 1 maia 21,
kv. 5

Mă pasionează filatelia

Sînt un filatelist pasionat. Aș dori să fac schimb de mărci poștale și insigne cu un colecționar din R. P. Romînia.

VLADIMIR BUBENKO
g. Kropotkin, ul. R.
Luxemburg 67

Imi plac filmele romînești

Sînt elevă la o școală din Baku. Urmăresc toate filmele romînești prezentate la televizor și îmi plac foarte mult. Aș vrea să corespundez cu o colegă din țara dv.

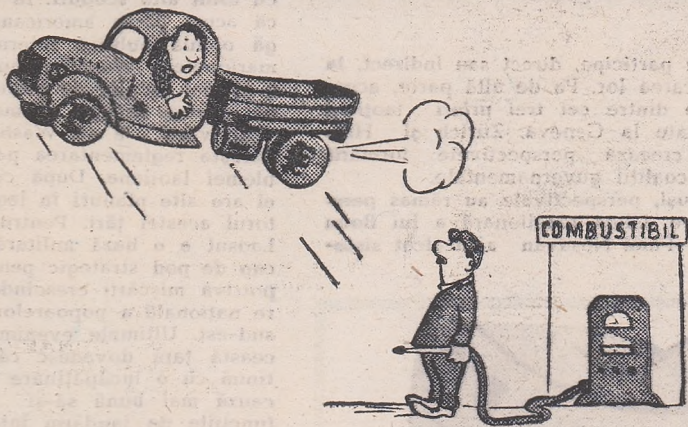
VALEA GORȘENINA
Baku, ul. I-aia Hrebtovaia, 41, kv. 12

Să facem schimb de mărci

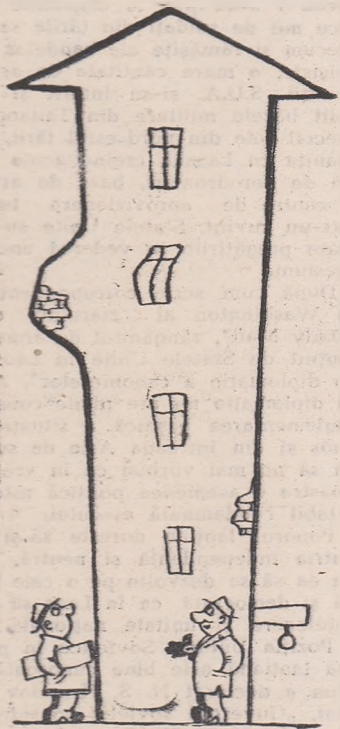
Colecționez mărci și cărți poștale ilustrate. Dispun de mărci din aproape toate țările lumii pe diferite teme: oameni de seamă, artă, sport, floră și faună, arhitectură, luptă pentru pace, sputnici și rachete etc. Aș vrea să fac schimb cu un colecționar român.

FIODOR TIMOFEEV
Ulianovskaia obl, Rabocii posiolok
„Kuzovatovo”
Bazarnaia 3.

• UMOR • UMOR • UMOR •

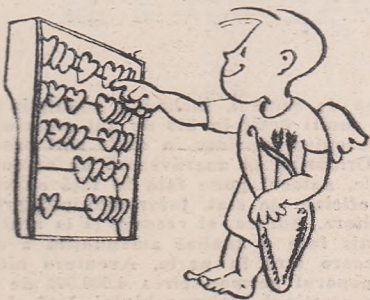
— Ce neatent! Iar mi-ai pus benzină de avion!
Desen de F. Darbinian

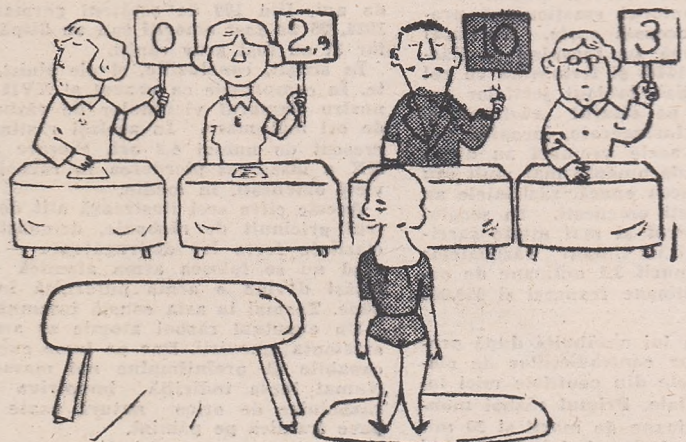
— Ne-am cumpărat de curind un pian!
Desen de B. Ciuprighin

— Din păcate, de aici drumul e mai greu.
Desen de R. Matusin

Primele bilanțuri ale primăverii
Desen de A. Marlamov

Și arbitrii sînt oameni...
Desen de A. Suhov

ELEFANTUL ȘI EU

— Hai noroc!

— Dii, mîrjoagă!

— De cînd nu ne-am văzut!

— Nan!, nani!, pușor...

Cîntec fără cuvinte
Desene de Al. Livanov

Pămînt și apă

ORIZONTAL: 1) Scriitor sovietic, autorul romanelor „Pămînt destelenit” și „Pe Donul liniștit” — Sora mai mică a oceanului. 2) Scriitor sovietic, autorul cărții științifice „Originea omului pe pămînt” — Construcție ridicată deasupra pămîntului, pentru păstrarea porumbului. 3) Fluviu în U.R.S.S. — Autorul volumului de versuri „Marinar de frunte”. 4) Cetățeni ai Uniunii Sovietice — Scriitor sovietic, autorul romanului „Taina celor două oceane”. 5) Local de petrecere — Nume bărbătesc — Lucrez pămîntul. 6) Patru la romani — Matelot. 7) Pronume — „Prieten cu...”, roman de scriitorul sovietic Z. Firsov — Scriitor sovietic, autorul cărților de știință popularizată „Oameni și munți” și „De la marea Neagră la marea Caspică”. 8) A înota... — Ibidem. 9) Imobilizează navele — A se agăța. 10) Eu — După sol și după la — Cel mai mare de pe mare. 11) În vîrstă pămîntului — Fluviu în Peninsula Balcanică. 12)

Mare — Insulă grecească.

VERTICAL: 1) Pămînt — Scriitor sovietic, autorul romanului „Oraș la mare”. 2) „Au-

— Pomadă — Frînghie de corabie 6) Riu în U.R.S.S. — Funia cu care se leagă corabia la tîrm. 7) Fata... din port — Pătrate agrare. 8) Sora mai mică a cordului (pl.) — Prieten. 9) Soția tatii — Pescuitoare.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

— Indemn pentru cai

rea fără permis. 10) Șefii unor echipe de pescari — Rareori. 11) În Prut! — Luntre pescărească. 12) Musul de la marină — Apă stătătoare.

Consumați
variatale
sortimente de
Biscuiti

EUGENIA
cu cremă de cacao,
VICTORIA, **SPORT**,
PETIT-BEURRE, **EXTRA**,
GIȘMIGIU, **BUGUREȘTI**,
APERITIV, ETC.

AU MARE VALOARE NUTRITIVĂ
ȘI SÎNT RECOMANDATE
PENTRU TOATE VÎRȘTELE

COLOROM

GALLUS
VOPSEȘTE ORICE TESĂTURI
MĂTASE • BUMBAC • LÎNĂ
ROCHII • HAINE • BLUZE

Un joc primejdios

După ce președintele Kennedy a dat ordin forțelor armate americane să ocupe „poziții inițiale” pentru o eventuală intervenție în Laos, aici a început să miroase puternic a praf de pușcă. Flota a 7-a americană s-a îndreptat spre Golful Siam. Trupe terestre și aeriene americane, cu un efectiv de patru mii de oameni, debarcă în Tailanda. Din insulele Hawaii, iau mereu startul avioane cu trupe la bord. MacNamara, ministrul de război al S.U.A., a anunțat crearea unui nou „comandament militar american în Tailanda”, pe care-l conduce generalul Harkins. Unitățile militare care se află în Tailanda ocupă poziții de-a lungul fluviului Mekong, la granița cu Laosul. Aci se pot zări caschetele verzi ale soldaților americani din detașamentele speciale pentru lupta împotriva partizanilor.

Blocul agresiv S.E.A.T.O. desfășoară o febrilă activitate. Lincoln White, reprezentantul Departamentului de stat pentru problemele presei, a declarat că Statele Unite „vor saluta” orice acțiuni în sprijinul lor pe care le-ar întreprinde ceilalți membri ai S.E.A.T.O. Reprezentanți oficiali americani au declarat că Australia, Noua Zeelandă, Anglia, Pakistanul și Filipinele au fost rugate să examineze problema trimiterii de detașamente armate în Tailanda, la granița cu Laosul. White a arătat, de asemenea, că la Bangkok a avut loc o ședință a Consiliului S.E.A.T.O., unde a fost dezbătută această problemă, iar ziarul „Manilla Chronicle” relatează că generalul maior Boyle, conducătorul grupului de consilieri militari americani în Laos, a sosit în grabă în Filipine pentru a lua legătură cu conducătorii militari ai acestei țări. Un batalion de soldați filipinezi a și fost pus în stare de luptă.

După cum se știe, Washingtonul a folosit ca pretext pentru manevrele sale militare ultimele evenimente din Laos. Clica reacționară a lui Boun Oum—Fumi Nosavan a întreprins acțiuni provocatoare în regiunea orașului Nam-Tha. Dar bandele armate ale reacționarilor au fost zdrobite de forțele patriotice Patet Lao și au fugit cuprinse de panică în Tailanda. Imediat, propaganda americană a început să agite primejdia acaparării Laosului de către comuniști și a extinderii acestei pretinse primejdii asupra Tailandei și a altor țări. Apoi au urmat evenimentele despre care a fost vorba mai sus. Dar manevrele propagandistice ale Washingtonului nu pot

convinge pe nimeni: operațiunile unităților Patet-Lao au avut un caracter pur defensiv.

E multă vreme de când Laosul nu-și poate dobîndi pacea și liniștea. S-a împlinit un an de la încheierea acordului cu privire la încetarea focului, dar flacăra războiului continuă să ardă. S-ar părea că există toate

să nu participe, direct sau indirect, la încălcarea lor. Pe de altă parte, acordurile dintre cei trei priinți laotieni adoptate la Geneva, Zürich și Hanoi creează perspectivele formării unei coaliții guvernamentale.

Totuși, perspectivele au rămas perspective. Clica reacționară a lui Boun Oum—Fumi Nosavan a încălcat siste-

condițiile pentru a se pune capăt acestei situații anormale. Pe de o parte, conferința de la Geneva în problema Laosului, care durează de șapte luni, a adoptat hotărâri care prevăd că țările participante la conferință se obligă să respecte suveranitatea, independența, neutralitatea, unitatea și integritatea teritorială a Laosului și

matic toate acordurile privind Laosul. Ca urmare a acțiunilor provocatoare ale acestei clici, în Laos nu s-a instaurat nici până astăzi pacea.

Recent, ziarul „Washington Post and Times Herald” scria că timp de mai multe luni „Statele Unite au rugat și au amenințat pe Boun Oum și Fumi Nosavan, căutînd să-i convin-

gă să accepte crearea unui guvern unic”. Dar dacă Washingtonul „a rugat și a amenințat”, el a făcut-o în cu totul alte scopuri. În zadar încearcă acum presa americană să convin-gă opinia publică internațională că marionetele Washingtonului din Laos n-ar mai asculta de ordinele lui. Cine dă crezare acestor afirmații?

Adevărul e că Washingtonul nu dorește reglementarea pașnică a problemei laotiene. După cum se vede el are alte planuri în legătură cu viitorul acestei țări. Pentru Washington, Laosul e o bază militară în plus, un cap de pod strategic pentru lupta împotriva mișcării crescînde de eliberare națională a popoarelor din Asia de sud-est. Ultimele evenimente din această țară dovedesc că S.U.A. continuă cu o încăpăținare demnă de o cauză mai bună să-și îndeplinească funcțiile de jandarm internațional. În Laos consilierii militari americani sînt în număr de o mie cinci sute. De asemenea, clicii Boun Oum — Fumi Nosavan i s-au pus la dispoziție peste zece mii de soldați din țările satelite, precum și rămășițe ale bandelor ciankaișiste, o mare cantitate de arme și muniții. S.U.A. și-au întărit și mai mult bazele militare din Tailanda, în special cele din nord-estul țării, de la granița cu Laosul, creînd acolo o serie de aerodromuri, baze de artilerie și centre de aprovizionare tehnică. Într-un cuvînt, Statele Unite au făcut toate pregătirile în vederea unei agresiuni.

După cum scrie corespondentul de la Washington al ziarului englez „Daily Mail”, zăngănitul de arme dez-lănțuit de Statele Unite în Laos este „o diplomatie a canoierelor”. Această diplomatie nu are nimic comun cu reglementarea pașnică a situației din Laos și din întreaga Asia de sud-est, ca să nu mai vorbim că în vremurile noastre o asemenea politică este inevitabil condamnată eșecului.

Poporul laotian dorește să-și vadă patria independentă și neutră, vrea ca ea să se dezvolte pe o cale pașnică și democratică, ca în Laos să existe înțelegere și unitate națională.

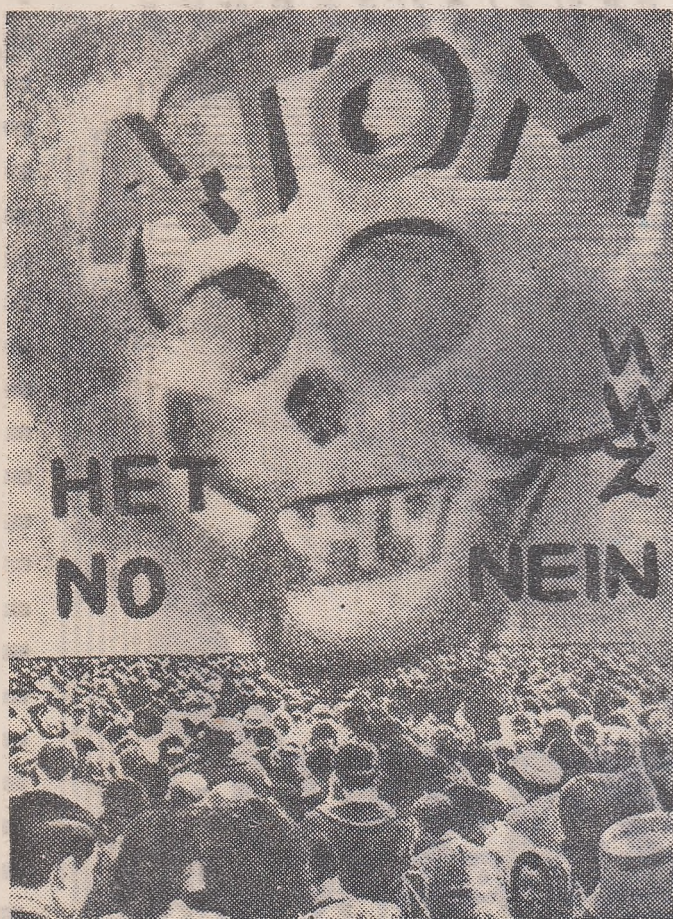
Poziția Uniunii Sovietice în problema laotiană este bine cunoscută. Așa cum a declarat N. S. Hrușciov la 18 mai, „Guvernul sovietic consideră, ca și pînă acum, că cel mai indicat ar fi să se urmeze calea stabilită de comun acord pentru rezolvarea problemei laotiene, adică crearea unui guvern de coaliție în frunte cu prințul Suvanna Fumma”.

Împiedicînd acest lucru, recurgînd la provocări și șantaj, cercurile conducătoare din S.U.A. fac un joc primejdios, care poate avea consecințe și mai primejdioase.

M. Sturua

În secolul nostru, au murit în medie, în fiecare an, din cauza războaielor, 700.000 de oameni

VICTIMELE ZEULUI MARTE

Cifre, diagrame, scheme... Poate că veți spune: plicticoasă carte, nu-i ușor s-o parcurgi. Dar încercați să răsfoiți măcar primele pagini, să le pătrundeți sensul și vă veți convinge că aceste cifre sînt extrem de elocvente, chiar strigătoare!

Statisticianul B. Urlanis, cunoscut om de știință sovietic, a închinat uneia din problemele cele mai arzătoare ale contemporaneității o vastă lucrare: „Războaiele și populația Europei. Pierderile de oameni suferite de forțele armate din țările europene în războaiele secolelor XVII—XX”. Cît o costă pe omenire războaiele? Care sînt pierderile de oameni suferite în războaiele de-a lungul a trei secole și jumătate? Sînt războaiele inevitabile? Iată subiectul propriu zis al acestui studiu. Concluziile la care ajunge autorul emoționează profund pe cei care citește această carte. Savantul prezintă sistematic, an după an, începînd cu Războiul de 30 de ani (1618—1648) și terminînd cu cel de al doilea război mondial, tabloul jertfelor colosale aduse de omenire pe altarul războaielor. Ne poartă pe urmele lor însingurate, începînd din secolul al XVII-lea (din acele vremuri au ajuns pînă la noi informații și documente mai mult sau mai puțin autentice). În acea epocă, războaiele au costat 3,3 milioane de vieți omenești. În secolul al XVIII-lea, s-au înregistrat și mai multe sacrificii: 5,2 milioane. Numai în timpul războaielor purtate de Napoleon au murit 3,1 milioane de oameni (printre care 1,2 milioane francezi și 450.000 de ruși).

Imperialismul, cu goana lui nesăbuită după profituri, cu ascuțirea tuturilor contradicțiilor de clasă, a transformat războaiele din conflicte mici locale în conflagrații mondiale. Primul război mondial s-a soldat cu 9,5 milioane de morți și 20 milioane de mutilați. În cel de al doilea război mondial, dezlănțuit de fasciștii germani au murit

30 milioane de oameni, incluzînd populația civilă, adică mai mult decît în 340 de ani anteriori.

Datele laconice cuprinse în carte sînt precise și veridice. Urmărind să zugrăvească un autentic tablou istoric, autorul pune față în față cîteva surse: date oficiale de stat, informații militare, statistici sanitare. Adesea, el recurge și la arhive.

B. Urlanis face o analiză amănunțită a datelor pentru fiecare țară în parte. Aventura hitleristă a costat poporul german circa 4.000.000 de morți, numai din efectivul Wehrmachtului. Iată și cîteva din consecințele funeste ale războiului, tot pentru Germania: reducerea considerabilă a natalității, uriașa superioritate numerică a populației de sex feminin, diminuarea populației în vîrstă de 25—50 de ani. Din 100 de cetățeni germani născuți în 1924, 25 au fost omorîți sau au dispărut fără urmă, iar 31 au fost grav răniți.

În sfîrșit, concluziile, și ele sinistre de elocvente. În comparație cu veacul al XVII-lea, în secolul nostru numărul victimelor de război este de 20 de ori mai mare. În același rîstimp populația a crescut de numai 4,2 ori. Fiecare an din secolul XX a însemnat pierderea în război a 700.000 de vieți omenești, în medie.

Aceste cifre sînt ilustrate atît de grăitor dezastrul pricinuit de războaie, demonstrează cu atîta claritate forța lor distrugătoare — încă în anii cînd nu se folosea arma atomică — încît cartea însăși devine o armă puternică în lupta pentru pace. Tocmai în asta constă însemnătatea, forța ei.

Un eventual război atomic ar amenința însăși existența omenirii. Dar pe lume există forțe reale, capabile să preîntîmpine noi masacre sîngeroase. Numai lupta îndrăjită împotriva amenințărilor războinice de orice natură poate să asigure o pace trăinică pe pămînt.

S. Vilenskaia